5 ՄԱՅԻՍ 2006 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 81(3247)

Ազգ
Azg

Վրացական բանակում հայերին ստորացնո՞ւմ են

Երեկ վրացական լրատվամիջոցները հաղորդել են, որ Վրաստանի պաշտպանության նախարարության Ախալցխայի զորամասից ազգությամբ հայ 12 զինծառայողներ երկուշաբթի օրը թաքուն լքել են զորամասը: Ախալքալաքից զորակոչված զինծառայողները, ըստ Վրաստանի զինվորական դատախազության, ստիպված են եղել փախչել զորամասից, քանի որ նրանց անընդհատ վիրավորել են հայ լինելու համար:

Հայ երիտասարդները չեն հրաժարվում ծառայել Վրաստանի բանակում, սակայն խնդրում են, որ իրենց ծառայության ուղարկեն Ախալքալաք: Ախալցխայի զորամասի հրամանատարն իր հերթին կտրականապես հերքել է հայ զինվորներին վիրավորանքներ հասցնելու փաստը:

Ավելորդ չէ հիշեցնել, որ Վրաստանի գործող նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլուն նախքան 2003 թ. «վարդյա հեղափոխությունը», Վրաստանի այն ժամանակվա պաշտոնյաները, ինչպես նաեւ տեղական լրատվամիջոցները մեղադրում էին հայ լինելու մեջ:

Վաշինգտոնը Թուրքիայից պահանջել է վերաբացել Հայաստանի հետ սահմանը

Սպիտակ տունը գոհունակությամբ է ընդունել Էրդողանի եւ Քոչարյանի նամակագրության փաստը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Եվրոպական եւ եվրասիական հարաբերությունների գծով ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնականի տեղակալ Լորա Քենեդին, ըստ թուրքական «Զաման» օրաթերթի, Անկարայում տված մամուլի ասուլիսում Թուրքիայից պահանջել է բացել Հայաստանի հետ սահմանը: Քենեդին Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ ընթացող «գործընթացը» որակել է «հուսադրող», իսկ Վաշինգտոնում վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի եւ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հնարավոր հանդիպումը՝ «հրաշալի բան»:

«Միացյալ Նահանգները շատ խոստումնալից է համարում Հայաստանի եւ Թուրքիայի ղեկավարների միջեւ սկսված մտքերի փոխանակումը եւ աջակցում բարեկամական հարաբերությունների վերականգնմանը», թուրք պաշտոնյաների հետ Անկարայում երեքշաբթի օրը տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ հայտարարել է Լորա Քենեդին:

Պետքարտուղարության պաշտոնյան Թուրքիա երկօրյա այցի ընթացքում հանդիպել է Ազգային անվտանգության խորհրդի գլխավոր քարտուղար Յիգիթ Ալփոգանի, արտգործնախարարության քարտուղարի տեղակալ Ալի Թույգանի, թուրք այլ դիվանագետների հետ:

«Ազատություն» ռադիոկայանը, վկայակոչելով Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությանը, մեջբերում է տկն Քենեդիի հետեւյալ խոսքերը. «Սպիտակ տունը գոհունակությամբ է ընկալել ցեղասպանությանը վերաբերող հարցերի շուրջը Թուրքիայի վարչապետի եւ Հայաստանի նախագահի միջեւ վերջին ժամանակաշրջանի նամակագրության բուն փաստը եւ կոչ արել կողմերին միավորել այդ նամակներում ներկայացված առաջարկները»:

Տես էջ 8

Պլաստիկե շշերը սպանում են

Բրիտանացի գիտնականների սենսացիոն հայտնագործությունը

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Սննդային հավելանյութերի եւ գենետիկորեն ձեւափոխված սննդամթերքի վտանգի մասին սպառողներն այս կամ այն չափով տեղյակ են, վերջին տարիներին փորձագետները պարբերաբար զգուշացնում են այդ մասին: Սակայն որքան խորանում են գիտական հետազոտությունները, այնքան նոր անակնկալներ են մատուցվում մեզ: Դա թերեւս յուրատեսակ նախազգուշացում է, որ քաղաքակրթության նվաճումներն ավելի ու ավելի են մեզ հեռացնում բնությունից, եւ վերջինս վրեժխնդիր է լինում՝ մեր առողջությանը հասցնելով հաճախ անվերականգնելի վնասներ:

Ինչպես տեղեկացնում է ռուսական «utro» էլեկտրոնային թերթը, բրիտանացի գիտնականներն այսօր հայտարարում են նոր վտանգի մասին, որ գալիս է սննդամթերքի, մասնավորապես հյութերի, հանքային ջրերի, պահածոների արտադրության ժամանակ օգտագործվող պլաստիկե շշերից: Առ այսօր հայտնի էր միայն, որ դրանք մարդու առողջության համար որոշակի սպառնալիք ստեղծում են, երբ պահպանվում, պահեստավորվում կամ վաճառվում են բարձր ջերմաստիճանի պայմաններում, երբ պլաստիկե զանգվածի մեջ պարունակվող թունավոր նյութերն սկսում են ակտիվանալ ու ազդել նաեւ հյութի կամ հանքային ջրի բաղադրության վրա:

Տես էջ 2

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Մինսկի խումբը պատրաստվում է Օսկանյանի հետ հանդիպմանը

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ Յուրի Մերզլյակովը ադրբեջանական ANS հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում «արդյունավետ եւ օգտակար է» որակել Ադրբեջանի արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովի հետ ապրիլի 27-ին Ֆրանկֆուրտում կայացած բանակցությունները: Մերզլյակովն ասել է, որ ներկայում համանախագահները պատրաստվում են Վարդան Օսկանյանի հետ հանդիպմանը, որը, ըստ ռուս դիվանագետի, կարող է կայանալ Մոսկվայում, Վարշավայում կամ եվրոպական քաղաքներից մեկում՝ Եվրոխորհրդի գագաթաժողովից մի քանի օր առաջ:

Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի խորհրդարանները համատեղ պայքար կսկսեն «հայոց քարոզչության» դեմ

Ադրբեջանի Միլի մեջլիսը եւ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովը մտադիր են համատեղ պայքար սկսել «Հայոց ցեղասպանության պնդումները մերկացնելու ուղղությամբ»: Ըստ «Մեդիամաքսի», այս մասին հայտարարել է Ադրբեջանի խորհրդարանի փոխնախագահ Արիֆ Ռահիմզադեն, Թուրքիայի խորհրդարանի անդամներ Էմին Շերինի եւ Հուսեյն Մումքալի հետ հանդիպման ժամանակ: «Ադրբեջանի խորհրդարանը հայտնաբերել է բազմաթիվ փաստեր, որոնք մերկացնում են հայերի քաղաքականությունը: Համախմբելով ջանքերը, մենք պետք է դիմակայենք եւ մերկացնենք հայկական քարոզչությունը», ասել է Շերինը: Նա նշել է, որ վերադառնալով Թուրքիա, այս հարցը կներկայացնի խորհրդարանի քննարկմանը:

Եվրոպա՞ն ուր, դուք՝ ուր

Արտաքին կապերի եւ եվրոպական հարեւանության քաղաքականության հարցերով եվրոմիության հանձնակատար Բենիտա Ֆերերո-Վալդները ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին տված հարցազրույցում Վրաստանին, Ուկրաինային եւ Մոլդովային խորհուրդ չի տվել անդամակցել եվրոմիությանը: «Ժամանակն է երկնքից ցած իջնելու: Նայելով այդ երկրների տնտեսություններին, դեռ փոխելու շատ բան ունեն: Այս մասին (այդ երկրներում) հրաշալի գիտեն», ասել է Ֆերերո Վալդները:

Մոսկվայում տեղադրվելու է Հեյդար Ալիեւի հուշարձանը

Մոսկվայում նախատեսվում է տեղադրել Ադրբեջանի հանգուցյալ նախկին նախագահ Հեյդար Ալիեւի հուշարձանը, հաղորդում է «Մեդիամաքսը»: Հուշարձանի տեղադրման հարցն արդեն համաձայնեցվել է Մոսկվայի գլխավոր ճարտարապետ Ալեքսանդր Կուզմինի հետ: Հուշարձանը նախատեսվում է տեղադրել «Բաքու» կինոթատրոնի դիմաց:

Ադրբեջանի խորհրդարանը քննարկելու է ղարաբաղյան խնդիրը

ԲԱՔՈՒ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայիսի 6-ին Ադրբեջանի խորհրդարանը քննարկելու է ղարաբաղյան հիմնախնդիրը: Այդ մասին հայտնել է հանրապետության Միլի մեջլիսի խոսնակ Մուրթուզ Ալեսքերովը: Նա ասել է, որ այդ հարցի քննարկման կապակցությամբ ստեղծվել է հատուկ հանձնաժողով, որը մինչեւ շաբաթվա վերջը պետք է ուսումնասիրություններ անցկացնի եւ նախապատրաստի հայտարարություն: Ալեսքերովը նաեւ ընդգծել է, որ հանձնաժողովի պատրաստած հայտարարությունը կուղարկվի միջազգային այն կազմակերպություններին, որոնց անդամակցում է Ադրբեջանը:

Խափանվել է ցմահ դատապարտվածի փախուստի երկրորդ փորձը

Ապրիլի 30-ին «Նուբարաշեն» քրեակատարողական հիմնարկում խցերի տեխնիկական ստուգման ժամանակ թիվ 88 խցում, որտեղ պահվում է ցմահ ազատազրկման դատապարտված Միեր Ենոքյանը, հայտնաբերվել են հերթական փախուստի փորձի նախանշաններ: Ինչպես մայիսի 4-ին նշեց ՀՀ արդարադատության նախարարության մամլո քարտուղար Արա Սաղաթելյանը, պարզվել է, որ փախուստի նախապատրաստական աշխատանքները կատարել է Մ. Ենոքյանը, որը խուզարկության պահին դիմադրություն է ցուցաբերել, ինչի պատճառով օրենքով սահմանված կարգով նրա նկատմամբ կիրառվել են հատուկ միջոցներ: Դատապարտյալն այժմ գտնվում է տուգանային մեկուսարանում, իսկ փախուստի նախապատրաստման փաստի առթիվ քրեական գործ է հարուցվել:

Ա. Սաղաթելյանը հերքեց Մ. Ենոքյանին խոշտանգումների ենթարկելու մասին վերջինիս հարազատների նախօրեին արված հայտարարությունը:

1996-97 թթ. կատարած սպանությունների համար ցմահ ազատազրկման դատապարտված Սողոմոն Քոչարյանը եւ Միեր Ենոքյանը անցած տարեվերջին փախուստի էին դիմել «Գորիս» քրեակատարողական հիմնարկից: Փախուստի փաստի առթիվ ներկայումս քննություն է տարվում Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում՝ դատավոր Վազգեն Լալայանի նախագահությամբ: Անվտանգության ապահովման նկատառումներից ելնելով դատական նիստերն անց են կացվում «Նուբարաշեն» քրեակատարողական հիմնարկում:

«Ծովում եւ խորհրդարանում ապավինում եմ Աստծո ողորմածությանը»

Ասում է կանցլեր Շրյոդերը ի պատասխան ցեղասպանության բանաձեւի առնչությամբ վարչապետ Էրդողանի մտավախությունների

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Աշխատանքային երկօրյա այցով Թուրքիայում գտնվող Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը մայիսի 4-ին հանդիպել է վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի հետ: Նկատի ունենալով, որ Թուրքիան ամեն կերպ ձգտում է անդամակցել Եվրոմիությանը, իսկ Գերմանիան եվրոպական այդ կառույցի առանցքային երկու երկրներից մեկն է, թվում էր, թե թուրքական զանգվածային լրատվամիջոցները կանցլերի այցը լուսաբանելիս իրենց ուշադրությունը կբեւեռեն ԵՄ-Թուրքիա հարաբերությունների վրա:

Ըստ երեւույթին, Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի հնարավոր մուտքը Գերմանիայի խորհրդարանի օրակարգ երկրորդ պլան է մղել վերոհիշյալ հարաբերությունները, որ թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը երկու երկրների ղեկավարների հանդիպմանն արձագանքեց «Էրդողանն այսպես կոչված ցեղասպանության բանաձեւի առնչությամբ փոխանցեց Թուրքիայի մտահոգությունը»,

իսկ թուրքական թերթերը՝ «Բանաձեւի առնչությամբ նախազգուշացվեց Շրյոդերը» ընդհանուր խորագրերով:

Ինչ խոսք, Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը ներքաշվել է ԵՄ-Թուրքիա հարաբերությունների ոլորտ: Ակնհայտ են նաեւ դրանից բխող թուրքական պաշտոնական շրջանակների մտահոգությունները: Սակայն, անկախ մտահոգության աստիճանից, ցեղասպանության հարցն ինքնին ի զորու չէ Թուրքիայի համար երկրորդ պլան մղել ԵՄ-ի հետ հարաբերությունները, որոնք երկրի արտաքին քաղաքականության դեռեւս գլխավոր առաջնահերթությունն էին:

Ըստ երեւույթին, ԵՄ-ին մերձենալու Թուրքիայի ձգտումների նկատմամբ ԱՄՆ-ի ոչ դրական մոտեցումն ու թուրք-ամերիկյան տարաձայնությունների հաղթահարման հրամայականը ԵՄ-Թուրքիա հարաբերությունների երկրորդ պլան մղվելու հարցում կատարել են իրենց դերը: Ընդ որում այն աստիճանի, որ թուրքական մամուլն այդ հարաբերությունների հետ երկրորդ պլան է մղել եվրոպական այս կառույցում առանցքային դեր կատարող Գերմանիայի կանցլերի այցը, չկարեւորելով այն ուշադրությունը, ինչն անհրաժեշտ էր:

Տես էջ 8

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Անտառահատումները հասնում են նաեւ Մթնաձորին

Դատապարտում է հասարակական կազմակերպությունների դաշինքը

Ինչպես եւ սպասվում էր, Հանրապետության բնապահպանական կազմակերպություններն անմիջապես ըմբոստացան Կապան-Ծավ-Մեղրի ճանապարհի կառուցման դեմ: Երեկ ավելի քան 2 տասնյակ հասարակական միությունների դաշինքը որոշեց բաց նամակով դիմել Հանրապետության նախագահին, վարչապետին, խորհրդարանի նախագահին, գլխավոր դատախազին:

Հիշեցնենք, որ նոր անցկացվող ճանապարհն անցնում է Շիկահողի պետական արգելոցի տարածքով, որն ընդգրկում է Մթնաձորի տեղամասը: Սա բակունցյան նույն գողտրիկ Մթնաձորն է՝ կուսական գեղեցկությամբ, կաղնու, բոխու, հաճարենու ու տանձենու արժեքավոր տեսակներով, որոնց տասնյակ տարիներ չի հասնում մարդկային ոտքը: Անգամ ամռանը Մթնաձորի թավուտներում մութ է ու խորհրդավոր, իսկ ձմռանն առատ ձյունն ընդհանրապես փակում է այստեղ բերող ճանապարհը: Այսօր էլ Մթնաձորն անխաթար է մնացել շնորհիվ իր անմատչելիության:

Հանրապետության անտառների զանգվածային հոշոտումներն աչքի տակ ունենալով, բնապահպանները երեկ հայտարարեցին, որ հատուկ պահպանվող տարածքի միջով ճանապարհի կառուցումը նաեւ այս անտառի ծառերն առուվաճառքի առարկա դարձնելու կամ անտառանյութի արտահանման նպատակ ունի: Քանի որ դժվար թե նախագծողներն ու պատվիրատուն չհասկանային՝ ինչի են գնում: Առանց աչքերը թարթելու նրանք խախտել են բնապահպանական ու միջազգային մի շարք օրենքներ կենսաբազմազանության, կենդանական ու բուսական աշխարհի պահպանության մասին: 35 աստիճանից բարձր թեքությամբ անտառներում, որոնց թվում է եւ Մթնաձորը, հողային շինարարական աշխատանքները սողանքների առաջացման պատճառ կարող են դառնալ: Եվ այս ակնհայտ իրողությունը եւս շրջանցվել է:

«Վայրի բնության համաշխարհային հիմնադրամի» ներկայացուցիչները դիմել են ճանապարհաշինարար մասնագետների, եւ վերջիններս հաստատել են, որ Մեղրի-Կապան ճանապարհը կարելի է կառուցել նաեւ առանց բնությանը էական վնաս պատճառելու: Նրանք առաջարկում են այլընտրանքային 2 տարբերակ՝ կառուցել թունել Քաջարան-Մեղրի հատվածում, եւ երկրորդ՝ կառուցել Կապան-Շիկահող-Մարգա-Շվանիձոր ճանապարհը:

Կապան-Մեղրի ճանապարհաշինական նախագիծը թեեւ հաստատվել է, բայց հողահատկացումներ չեն արվել: Այնուամենայնիվ, Շիկահողի դարպասների մոտ շինարարական տեխնիկա է հայտնվել, եւ դա է անհանգստացրել տեղի բնակիչներին ու տագնապի ահազանգ հնչեցրել:

Ամենեւին չնսեմացնելով կամ չթերագնահատելով կառուցվելիք ճանապարհի ռազմավարական նշանակությունը, փաստենք, որ խոսքը վերաբերում է ընդամենը խելամիտ գործունեություն ծավալելուն: Ժամանակին նույն կերպ սկսեցինք «Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով իրականացվող ճանապարհաշինությունը, առանց սողանքային տարածքների լուրջ ուսումնասիրությունների: Եվ հետեւանքը շատ հատվածների փլուզումները եղան:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Աղվան Վարդանյանը հավաստում է սոցքարտերի արդյունավետության հեռանկարին

Առայժմ իրական է պարտադիր սկզբունքով դրանց ներդրումը

Սոցիալական քարտերի ներդրմամբ հետեւելիք գործառույթների իրականացումը, որ խոստանում էր կառավարությունը՝ մասնավորապես Աշխատանքի եւ սոցիալական խնդիրների նախարարությունը, ակնհայտորեն գոնե առայժմ հաջողության չի հասել: Հենց սրան էին վերաբերում երեկ խորհրդարան-կառավարություն հարց ու պատասխանի ժամանակ պատգամավորներ Թաթուլ Մանասերյանի եւ ...ամ Գուրգանյանի հարցերը: Մանասերյանը փաստեց, որ սոցիալական քարտի պարտադրումը հանգեցրել է Համասփյուռ Գասպարյանի մահվանը: Գուրգանյանը փորձեց տեղեկանալ, թե ինչու մինչ այժմ, ինչպես խոստացվել էր, չի կրճատվել թղթաբանությունը եւ բազում տեղեկանքների պահանջը:

Աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարար Աղվան Վարդանյանը մահվան այդ դեպքը գնահատեց որպես ակնհայտ շահարկում եւ հավաստիացրեց, որ արդեն իսկ պատրաստ է տվյալների տեղեկատվական ամբողջական բազան, պարզապես դրա ամբողջությամբ գործարկումը մեկ օրվա խնդիր չէ: Նա տեղեկացրեց, որ արդեն իսկ 2 մլն 350 հազար քաղաքացի ստացել է սոցիալական քարտ, ինչը սոցիալական քարտի գործառույթներին առնչվող բնակչության 99 տոկոսն է կազմում: Նախ ասենք, որ փաստորեն Հայաստանի յուրաքանչյուր քաղաքացի առնչվում է սոցքարտի գործառույթներին, եւ նախարարի նշած տարբերակումը, ըստ էության, ավելորդ է, իսկ նրա վստահեցումը, թե «ի վերջո սոցքարտերը լիարժեք ծառայելու են ՀՀ օրինապահ քաղաքացիների շահերին», առայժմ միայն թերահավատություն է առաջացնում եւ մեկ անգամ եւս հիշեցնում քարտերի ներդրման պարտադիր բնույթը, որը հակասում է օրենքին:

Ն. Պ.

ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՎ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

«Հիշողություն ընդդեմ մոռացության»

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի հրատարակած հանդեսը՝ նվիրված ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին

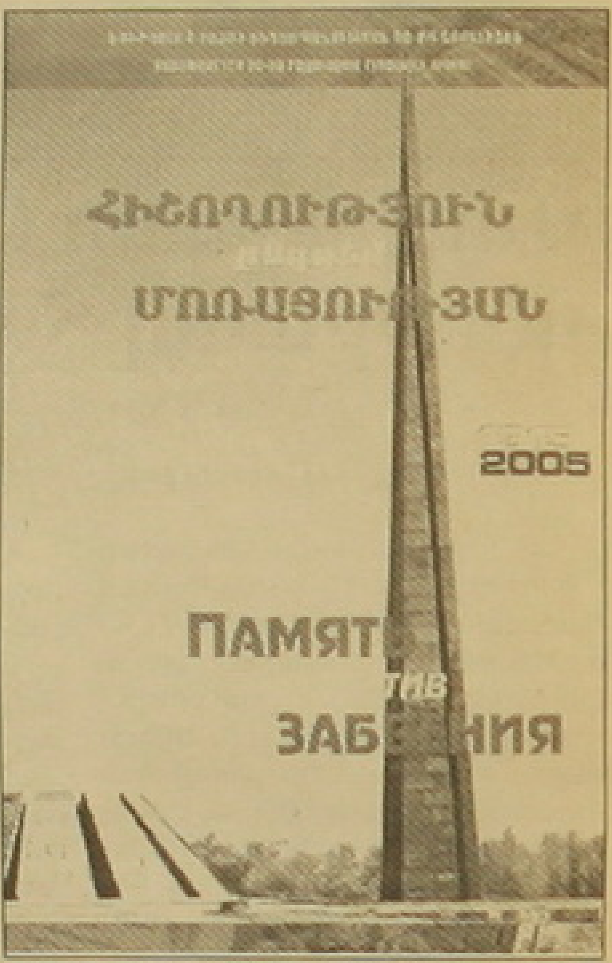

«Համաշխարհային հայկական կոնգրես» հայկական հասարակական կազմակերպությունների միջազգային միությունը Հայոց ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումների ծրագրի շրջանակներում հրատարակել է «Հիշողություն ընդդեմ մոռացության» հանդեսը: Այն բովանդակում է Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանի, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի ուղերձները, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր Յուրի Բարսեղովի հոդվածը, որը գիտականորեն ներկայացնում է ցեղասպանության հիմնախնդիրը:

Հանդեսում տեղ գտած մնացած նյութերը համաշխարհային հանրությանը հանրամատչելի, ոչ գիտական լեզվով ներկայացնում են ցեղասպանության հիմնախնդիրը: Հանդեսն անդրադարձել է Հայոց ցեղասպանությունը վկայող փաստաթղթերին, ժամանակին թուրքական կառավարության իրագործած չարագործություններին, դրանց ծրագրված բնույթին, կիրառված մեթոդներին: Հանդեսում տեղ են գտել համեմատություններ Հայոց ցեղասպանությունն իրագործած թուրքական կառավարության եւ ֆաշիզմի ղեկավարության միջեւ: Ըստ հանդեսի նյութերի, եղել են դեպքեր, երբ թե՛ Հայոց ցեղասպանության, թե՛ հրեաների Հոլոքոստի կազմակերպիչներից ու մասնակիցներից ոմանք անձամբ նույնն են, այսինքն՝ հայերի ցեղասպանության իրականացմանը մասնակցած գերմանացի որոշ սպաներ հետագայում իրենց «փորձն» օգտագործել են արդեն ընդդեմ հրեաների:

Լայն հասարակությանը ներկայացվել են նաեւ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման եւ դատապարտման խնդիրը, 1915 թ. ոճրագործությունների ականատեսների վկայությունները, ինչպես նաեւ ժամանակակիցների փաստաթղթային ձեւակերպումներ ստացած նամակագրությունն ու կարծիքները: Հանդեսում աշխարհին ներկայացված են նաեւ ցեղասպանության վերապրածների վկայությունները: Մեջբերված են նաեւ աշխարհում հայտնի մարդկանց մտորումները հայ ժողովրդի դարասկզբի ողբերգության մասին, որոնցով տարբեր ազգերի մտավորականներ իրենց ցավն ու մտահոգությունն են հայտնել ոչ միայն նման ողբերգության, այլեւ աշխարհի դրսեւորած անտարբերության կապակցությամբ:

Սկսելով ցեղասպանության ու վկայությունների մասով, հանդեսն ավարտվում է լավատեսությամբ, այն մտքով, որ հայերը եղել են, կան եւ կլինեն: Այդ մասին ընթերցողին ասում է գրող Սիլվա Կապուտիկյանն իր «Ապրելու համար պետք է հիշենք» հոդվածում:

ՀՀԿ-ն ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին նվիրված հանդեսը հրատարակել է 3 լեզուներով՝ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն, եւ նպատակ ունի այս կերպ աշխարհին առավել մատչելի ներկայացնել 20-րդ դարասկզբին տեղի ունեցած ցեղասպանության մանրամասներն ու էությունը, ինչպես նաեւ նման ոճրագործությունների հիշեցմամբ նպաստել ցեղասպանության ճանաչման եւ դատապարտման գործին:

Ի վերջո Հայոց ցեղասպանության մասին բարձրաձայնելու, մոռացության դեմ հիշողությամբ պայքարելու գերնպատակը ցեղասպանությունների եւ ընդհանրապես մարդկության դեմ ուղղված հանցագործությունների ոչ միայն դատապարտումն է, այլեւ կանխումը, ինչպիսին դրույթ դեռեւս կես դար առաջ ամրագրվեց Միավորված ազգերի կազմակերպության համապատասխան կոնվենցիայում:

Ա. Հ.

Պլաստիկե շշերը սպանում են

...ն էջից

Անգլիացի գիտնականների հաստատմամբ պլաստիկե նյութերից եկող վտանգն առավել ուղղակի ու անմիջական է: Նրանք հայտնագործել են, որ պլաստիկե շշերի արտադրության ժամանակ օգտագործվող նյութերը կարող են դառնալ այնպիսի լրջագույն հիվանդության առաջացման պատճառ, ինչպիսին է քաղցկեղը: Եվ այս փաստից պիտի զգուշանան առաջին հերթին տղամարդիկ, քանի որ նշված պատճառով առաջացած հիվանդությունների առաջին տեղում շագանակագեղձի քաղցկեղն է:

Բրիտանացի հետազոտողների հայտնագործության մեջ ամենասարսափելին այն է, որ թունավոր նյութերի վնասակար ներգործությունը դրանք արձանագրել են նույնիսկ ներարգանդային շրջանում գտնվող պտղի վրա: Երբ հղի կինը ջուր է խմել շշից, որի բաղադրության մեջ կա բիսֆենոլ A (կրկնակի կարբոլաթթու), ապա հավանականությունը, որ ապագա զավակի մոտ շագանակագեղձի քաղցկեղ կառաջանա, բավական մեծ կլինի: Պտղի ձեւավորման շրջանում այդ նյութերի ազդեցությամբ փոփոխություններ են առաջանում օրգանիզմում, որոնք նպաստում են քաղցկեղի առաջացմանը:

Անգլիացիները փորձեր են արել հղի մկների վրա՝ նրանց ներարկելով կարբոլաթթվի տարբեր չափաքանակներ: Արդյունքներն ապշեցրին նրանց: Նորածին բոլոր մկների օրգանիզմում հայտնաբերվեցին շագանակագեղձի ախտածին փոփոխություններ, որոնք, գիտնականների համոզմամբ, այդ նյութի ուղղակի ներգործության հետեւանքն են:

Հայաստանում պլաստիկե զանգվածով տարաների, զանազան փաթեթավորումների աննախադեպ առատություն է: Իսկ անկախացումից հետո հատկապես իրանական պլաստիկե արտադրանքն ուղղակի հեղեղել է հայկական շուկան: Ամեն քայլափոխի բոլոր վաճառակետերում սննդամթերքը մեզ առաջարկվում է պոլիէթիլենի տարաներով, անվճար: Առավել վտանգավոր է սննդամթերքը երկար ժամանակ դրանցում պահելը, այնուամենայնիվ, այս երեւույթը կենցաղում բավական տարածված է:

Ինչ վերաբերում է հյութերին ու ըմպելիքներին, ապա դրանք հիմնականում լցվում են պլաստիկե տարողությունների մեջ: Ավելին, դրանք հաճախ մեր սեղաններին են հայտնվում ուղղակի աղբանոցներից, քանի որ մուրացկանների ու թափառաշրջիկների համար գոյատեւման միջոց են դարձել: Նրանք հավաքում են դրանք եւ չնչին վճարով հանձնում հատուկ վաճառակետերի, որոնք էլ իրենց հերթին՝ գյուղերում ըմպելիքի «բիզնեսով» զբաղվող ստվերային արտադրություններին:

Ինչպես էլ ընթանա պոլիմերացումը պլաստիկե իրերի, տարաների ու տարողությունների արտադրության ժամանակ, մոնոմերները լիարժեք չեն պոլիմերացվում, ոչ ամբողջությամբ: Քանի որ մոնոմերներից յուրաքանչյուրն առանձնահատուկ հատկանիշներով է բնորոշվում, դրանք ոչ միայն շագանակագեղձի, այլեւ այլ ախտերի առաջացման պատճառ կարող են դառնալ: Երբ որ դրանց մեջ ջուր կամ հեղուկ է լցվում կամ սննդամթերք պահվում, ճիշտ է, չնչին քանակությամբ, բայց հետեւողականորեն, աստիճանաբար, մոնոմերներն անցնում են սննդամթերքի մեջ: Առավել եւս, երբ դրանցում հավելանյութերով խտահյութերից պատրաստված ըմպելիք է (ինչը նույնպես հատկանշական է հայկական շուկայի համար), այդ նյութերը կարող են ուղղակի խառնվել ու նոր օքսիդացման պատճառ դառնալ:

Մոտավոր հաշվարկներով, ամեն տարի աշխարհում ըմպելիքների եւ սննդային նյութերի փաթեթավորման համար արտադրվում է 2,8 մլն տոննա բիսֆենոլ: Մինչեւ վերջին ժամանակները նույնիսկ մանկական սնունդը այդ նյութի պարունակությամբ շշերի մեջ էր լցվում: Իսկ այս ընթացքում սպառնալի չափերով ողջ աշխարհում աճում է շագանակագեղձի քաղցկեղով տառապողների թիվը: Հենց նույն Բրիտանիայում այս հիվանդների տարեկան միջին թիվը կազմում է 27 հազար մարդ, որոնցից 10 հազարի համար ավարտվում է մահով:

Հենց այս հանգամանքը պատճառ դարձավ, որ բրիտանացի գիտնականները փորձագիտական ուսումնասիրություններ նախաձեռնեն՝ հիվանդության պատճառներն ու ազդակները հայտնաբերելու համար: Նրանց հայտնագործությունը արտադրողներին ուղղված յուրահատուկ պահանջ-հանձնարարական է դարձել, եւ բրիտանացի արտադրողներն արդեն հրաժարվել են բիսֆենոլի պարունակությամբ նյութերով փաթեթավորումներ անելուց: Ցավոք, ծայրահեղ քաղաքականացված հայկական իրականության մեջ նման «մանր» խնդիրներն արձագանքի չեն արժանանում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

ՀՀ սահմանադրության փոփոխությունների նախագծերը ԱԺ լիագումար նիստում

Սահմանադրության փոփոխությունների նախագծերը հասան ԱԺ լիագումար նիստ: Դրանցից առաջինի՝ իշխանական կոալիցիայի (ՀՀԿ, ՀՅԴ, ՕԵԿ) հեղինակածի քննարկումը մեկնարկեց երեկ: Նիստի այդ հատվածը վարող Տիգրան Թորոսյանի հայտարարությունը, թե սահմանադրության փոփոխությունների երեք նախագծերի հեղինակների խնդրանքով կարճ ժամանակով հետաձգվում է դրանց քննարկումը, արժանացավ մյուս հեղինակների՝ «Միավորված աշխատանքային կուսակցություն» խմբակցության եւ Արտակ Սադոյանի բարկացայտ հակառակ պնդմանը: Նախագահողն իր խոսքում էական ճշտում կատարեց ու տեղեկացրեց, որ քննարկումները հետաձգվում են կոալիցիայի առաջադրած նախագծի հեղինակների խնդրանքով: Հետաձգման ժամանակը՝ մի քանի րոպեն օգտագործվեց տոների եւ հիշատակի օրերի օրենքում կատարելիք լրացման քննարկման համար: Առաջարկվում է հիշատակման օրերի ցանկում ներառել Սումգայիթի զոհերի հիշատակի օրը:

Այս հարցի շուրջը միակարծություն արձանագրելուց հետո խորհրդարանն սկսեց կոալիցիայի հեղինակած սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի քննարկումը, եւ հենց սկզբից Արթուր Բաղդասարյանի հայտարարությունը, թե քննարկվում է քաղաքական չորս միավորների՝ ՀՀԿ, ՀՅԴ, ՕԵԿ եւ ժողպատգամավոր խմբի հեղինակած նախագիծը, ժողպատգամավորները հակադարձեցին՝ պնդելով, թե իրենք նշված նախագծի հեղինակը չեն եւ իրենց խմբի ներկայացուցիչ Ռաֆիկ Պետրոսյանը տվյալ նախագիծը ստորագրել է որպես պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահ:

Հիշեցնենք, որ Եվրոինտեգրման հարցերի հանձնաժողովում ընթացող երեք նախագծերի քննարկումներում Ռաֆիկ Պետրոսյանը բազմիցս փաստել է, որ որպես ժողպատգամավոր խմբի ներկայացուցիչ ստորագրելով նախագիծը, ըստ էության, խմբին դարձրել է նախագծի համահեղինակ: Նշված հայտարարությունը ժողպատգամավոր խումբը երբեւէ չի հերքել:

Ինչեւէ, մեկնարկած քննարկումներում պարզ դարձավ, որ ներկայացվող նախագիծը մեծ փոփոխությունների չի ենթարկվել, սակայն Ռաֆիկ Պետրոսյանի պնդմամբ, հաշվի են առնվել Վենետիկի հանձնաժողովի բոլոր առաջարկները, ու թեեւ նախագծի 49-րդ հոդվածում ամրագրված է, որ ՀՀ նախագահը պետության գլուխն է, այնուամենայնիվ, հեղինակները պնդում են, որ երկրի նախագահի դերակատարումը դոմինանտ չէ եւ լիովին հավասարակշռված է իշխանական թեւերի դերակատարմամբ:

Այսօր խորհրդարանը կշարունակի նշված նախագծի քննարկումը:

Ն. Պ.

«Հայաստանի վրա կախված է պատժամիջոցների վտանգը»

Կանխատեսում է Շավարշ Քոչարյանը

ՀՀ սահմանադրությամբ մեկ անձին՝ ՀՀ նախագահին տրված գերլիազորությունների ընձեռումը հատուկ է ավտորիտար համակարգին: Սահմանադրության փոփոխությունների գործընթացն էլ չի փոխում այդ իրավիճակն ու ամենեւին չի բավարարում Եվրոպային: Այսպիսի կարծիք հայտնեց երեկ խորհրդարանում հրավիրած ասուլիսում Շավարշ Քոչարյանը եւ իր իրավացիությունը հիմնավորեց սահմանադրության փոփոխությունների նախագծերում երեք հիմնարար մոտեցումների բացակայությամբ:

Իշխանության թեւերի հավասարակշռությունն ապահոված չէ: Դատական իշխանությունն անկախ չէ գործադիրից: Տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ընտրովի են, բայց իշխանության կողմից ազատ արձակման ենթակա, իսկ Երեւանի քաղաքապետի պաշտոնը՝ նշանակովի: Այս դրույթների եւ երկրի նախագահի դոմինանտ դերի պահպանումը վտանգում է ՀՀ ապագան, ըստ Շավարշ Քոչարյանի եւ եթե սահմանադրությունում փոփոխություններ կատարելու հնարավորությունն էլ չի օգտագործվում այդ դերի կրճատման եւ իշխանության թեւերի հավասարակշռումն ապահովելու համար, ապա խնդիրը քաղաքական կամքի բացակայությունն է: Նշված բացակայության ապացույցն էլ Քոչարյանի բացատրությամբ եվրոպական կառույցների փորձագիտական ուսումնասիրությունների, գնահատականի ընդունումն ու որեւէ բան չփոխելն է: ԵԽԽՎ սահմանած սահմանադրության փոփոխությունների գործընթացի ժամանակացույցից հետ մնալն ու հանրաքվեին անհրաժեշտ մասնակցության, Քոչարյանի կանխատեսմամբ, արդեն իսկ կասկածելի ելքն ի վերջո հանգեցնելու են Հայաստանի հանդեպ պատժամիջոցների կիրառման:

Ասվածի առնչությամբ բանախոսի ապացույցը ԵԽԽՎ բյուրոյի որոշումն է սահմանադրության փոփոխությունների հանրաքվեին դիտորդների ներկայություն ապահովելու մասին, ինչը հանրաքվեի դեպքում բացառության կարգով է արվում: Նշված որոշման ընդունմանը նպաստել է նաեւ ԵԽԽՎ լիագումար նիստի օրակարգում սահմանադրության փոփոխությունների գործընթացի ներառման տապալումը, որը մեկ անգամ եւս հետաքրքրության հիմք է տվել նույնիսկ նրանց, ովքեր երբեւէ չեն հետաքրքրվել այս հարցով:

Շավարշ Քոչարյանը համոզված է, որ հայրենական իշխանությունները միտումնավոր գնում են սահմանադրության փոփոխությունների գործընթացի տապալման, հետեւաբար. «ՀՀ վրա կախված է պատժամիջոցների վտանգը»: Ընդդիմությունը ժամանակին փորձել է կանխել այս հեռանկարը «Ժողովրդավարություն» հասարակական կազմակերպության մշակած նախագիծը քաղաքական բոլոր ուժերին ուղարկելով, քանի որ դա կարող էր լինել անհրաժեշտ նշաձող:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Լոռու եւ Տավուշի մարզերում հավատում են Հայաստանի ապագային

«Էնպես պատասխանեք հարցիս, որ հետո չասենք՝ դա էլ հեչ, սա էլ մի առանձին բան չասաց», այսպիսի նախաբանով սկսեց իր հարցն ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանին մի տարեց նոյեմբերյանցի: «Նոյեմբերյանցուն չի հետաքրքրում, թե ով է իշխանության գլուխ: Մենք ուզում ենք իմանալ, թե ինչո՞ւ բարձրացվող կենսաթոշակներն ու նպաստները ոչ մի կերպ չեն հասնում պարենի վազող գների հետեւից»: Ինչպես պարզվեց ԱԺ նախագահի մյուս հանդիպումներում՝ Ալավերդիում, Դիլիջանում, Իջեւանում նույնպես բարեկեցության հարցն այս նույն կտրվածքով է հուզում տեղի բնակչությանը: Բնականաբար, Արթուր Բաղդասարյանի պատասխանն էլ նշված բնակավայրերում համանման էր. «Չնայած բարձրացել են եւ՛ կենսաթոշակները, եւ՛ նպաստները, սակայն հասկանում ենք, որ դա քիչ է, բայց բարեփոխումներն ինչ-ինչ նպատակներով խոչընդոտողներ էլ կան: Անհրաժեշտ է մի քիչ համբերություն եւ հաստատակամություն: Այդ ճանապարհին մեզ հետ պետք է լինի հուսալիությունը»:

Որպես ցանկալի բարեկեցություն ապահովելու երաշխիք, Բաղդասարյանը կարեւորեց տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններում բնակչության ճիշտ կողմնորոշումը եւ ընտրակաշառքներին տեղի չտալու դիրքորոշումը. «Երկու-երեք հազար վերցնելով լուծում են մեկ-երկու օրվա խնդիրները եւ ձեր իսկ գլխին մի քանի տարով փորձանք բերում: Այս ընտրություններում ընտրակաշառք տվողներին պետք է պատասխանատվության ենթարկել»:

Վրաստան կատարած պաշտոնական այցին հաջորդած ԱԺ նախագահի հանդիպումներում Տավուշի մարզի բնակիչները հիմնականում անդրադարձան իրենց սոցիալ-տնտեսական խնդիրներին եւ հույս հայտնեցին, որ խորհրդարանում կփորձեն գտնել դրանց լուծումները: Ընդհանուր էր դժգոհությունը «Արմենտել» ծառայությունների անորակության, հանրային ռադիոյի եւ հեռուստատեսության հեռարձակման անհասանելիության առումով:

Ալավերդու բնակչությունն էլ ընդհանուր խնդիրներից բացի առաջադրեց տեղի էկոլոգիական խնդիրները, որոնք պատճառ են դառնում մահացության մեծ ցուցանիշի: Ախթալայի քաղաքապետն էլ կարծիք հայտնեց, որ բնակավայրերին պետական դոտացիաների տրամադրման բնակչության քանակով կողմնորոշվելու սկզբունքը պարզապես կրճատում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների արդյունավետ աշխատանքի հնարավորությունը. «Ախթալայի բնակչությունը երկու անգամ պակասել է, բայց ոչ շենքերը եւ ոչ էլ փողոցները չեն նեղացել կամ պակասել: Քաղաքային եւ գյուղական բնակավայրերի դոտացիաների տրամադրման համահարթեցման մեխանիզմը գյուղերում գուցե դրական արդյունք տալիս է, բայց քաղաքում արդյունքն այդպիսին չէ»: Մի քանի տեղային խնդիրների վերջնական լուծման հարցում իր աջակցությունը խոստանալով, Արթուր Բաղդասարյանը հանդիպումների մասնակիցներին տեղեկացրեց, որ մայիսի 5-ին, ժամը 14.00-ին տեղերում կլինեն ԱԺ աշխատակազմի ներկայացուցիչները՝ տեղեկանալու բնակչության խնդիրներին, դրանց լուծման ճանապարհները հնարավորինս արագ գտնելու նպատակով: Ամենակարճ ճանապարհը, ԱԺ նախագահի համոզմամբ, քաղաքական դաշտում հենց քաղաքական ուժերի համար տարածք ստեղծելն է: Պետք է խոստովանել, որ ներկաները ջերմ համակրանքով էին ընդունում նրա ելույթները:

Հանդիպման ավարտին տարեց ալավերդցիներից մեկն Արթուր Բաղդասարյանին խնդրեց. «Դու ուժ ունես, չե՞ք կարող այնպես անել, որ տարիներ շարունակ Ազգային ժողովում նույն մարդիկ, նույն ելույթներով հանդես չգան: Ինքս դրանից անհարմար եմ զգում: Հենց մոտենում են ամբիոնին, արդեն գիտեմ, թե ինչ են ասելու»:

Նշված չորս հանդիպումներն էլ ավարտվեցին ներկաների փաստմամբ, թե հավատում են Հայաստանի ապագային:

Ն. Պ.

Միլիարդներ Արթուր Բաղդասարյանի քաղաքական հավակնությունների զոհասեղանին

Միայն հիանալ կարելի է Ազգային ժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի՝ հանրությանը որպես դրական կերպար ներկայանալու ունակություններով: Բազմիցս ենք ականատես եղել, որ առանձնապես առիթներ անհրաժեշտ էլ չեն, որպեսզի խորհրդարանի նախագահն անմիջապես մտնի այդ կերպարի մեջ: Նախօրեին, ԱԺ վերահսկիչ պալատի հաշվետվությունը ներկայացնելիս, Արթուր Բաղդասարյանը դարձյալ իր տարերքի մեջ էր: Նպատակն ակնհայտ էր՝ հասարակությանը համոզել, որ վերահսկիչ պալատը, այսինքն Արթուր Բաղդասարյանն ու «Օրինաց երկիրը», պետությանն են վերադարձել 79 մլն դրամ, որոնք վարկային ծրագրերի իրականացման ժամանակ ծախսվել են անարդյունավետ, իսկ դրա պատասխանատուները պատժվել են: Չենք կարող ասել, թե խորհրդարանի նախագահի այս ելույթն ինչպիսի արձագանք գտավ: Սակայն մեր ընթերցողներին հարկ ենք համարում հիշեցնել, թե երկրի երկրորդ դեմքի գործունեության հետեւանքով նաեւ վնասներ է կրել պետական բյուջեն եւ դրանք ինչ համեմատության մեջ են վերահսկիչ պալատի կողմից վերադարձված գումարների հետ:

2002 թ., երբ Հայաստանի կառավարությունը վերջապես որոշեց հարկման դաշտ բերել տոնավաճառները, այն ժամանակ «Օրինաց երկիր» կուսակցության ղեկավար Արթուր Բաղդասարյանն իսկական հեղափոխական գործողություններ սկսեց դրա իրականացման դեմ: Ամբոխահաճ ելույթները, խորհրդարանի եւ կառավարության շենքերի առջեւ ցույցերն ու հանրահավաքները հաջորդում էին մեկը մյուսին: Ի վերջո, «Օրինաց երկիր»-տոնավաճառների տերեր-տոնավաճառների առեւտրականներ դաշինքը հասավ իր նպատակին: Հայրենի կառավարությունը քաջություն չունեցավ իր իսկ ընդունած որոշումը կյանքի կոչելու, տոնավաճառներում հսկիչ-դրամարկղային մեքենաներ չտեղադրվեցին: Դա նշանակում է, որ երկրի մանրածախ առեւտրի 34 տոկոսը, ըստ ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական ցուցանիշների, կամ 40-50 տոկոսը, ըստ հարկային ծառայության գնահատականների, շարունակեց մնալ հարկման դաշտից դուրս: Այսինքն, պետբյուջեն չստացավ միլիարդավոր դրամներ, անհավասար մրցակցային դաշտն առեւտրի ոլորտում պահպանվեց, սպառողները զրկված մնացին տոնավաճառներում գնումներ կատարելիս իրենց իրավունքները պաշտպանելու անգամ տեսական հնարավորությունից:

Դժբախտաբար, հասարակության ոչ բոլոր շերտերին է հասու վերոնշյալ ճշմարտությունը, այլապես «Օրինաց երկրի» ղեկավարը այդքան հեշտությամբ չէր դառնա Ազգային ժողովի նախագահ: Մինչդեռ տոնավաճառների երախտապարտ սեփականատերերն ու առեւտրականները չմոռացան Արթուր Բաղդասարյանի լավությունը եւ իրենց վերաբերմունքը ցույց տվեցին խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ:

Փոխարենը պետական բյուջեն, տարեկան ավելացված արժեքի հարկի, շահութահարկի, իսկ սոցիալական հիմնադրամը սոցիալական վճարների գծով չստացան ընդհանուր առմամբ 17-18 մլրդ դրամ: Սա 2003 թ. ցուցանիշներով, սակայն պատկերն անփոփոխ է մնացել նաեւ 2004 թ.: Այսինքն, երկու տարվա արդյունքներով մոտ 34-36 մլրդ դրամ: Պաշտոնական տեղեկագրերում նշված ցուցանիշների վերլուծության արդյունքում ստացված եւ մասնագիտական խորհրդատվություն անցած այս ցուցանիշը պատրաստ ենք տրամադրել բոլոր ցանկացողներին, այդ թվում պրն Արթուր Բաղդասարյանին եւ նրա կուսակիցներին, իշխանական եւ ընդդիմադիր մյուս կուսակցություններին:

Հիմա համեմատենք 79 մլն դրամը եւ 34 մլրդ դրամը (երկու տարվա արդյունքներով): Եթե 79 մլն դրամը անարդյունավետ վատնելու պատճառով մարդիկ պատասխանատվություն են կրում, ապա քաղաքական պատասխանատվություն պետք է զգա 34 մլրդ դրամի կորստի հեղինակը: Հարկ է, որ մինչ հերոսական կերպարի մեջ մտնելը մեր խորհրդարանի նախագահը չմոռանա իր քաղաքական հավակնությունների բավարարման նպատակով մեր պետական բյուջեին ու բնակչությանը հասցրած կորուստների մասին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Պատասխանի իրավունքով

ՀՀ գլխավոր դատախազությունը պատասխանում է Հակոբ Ճարոյանի մեղադրանքներին

Մեր թերթի 2005 թ. ապրիլի 16-ի համարում Հակոբ Ճարոյանի «Գեղարքունիքի մարզի դատախազ Ալբերտ Մարգարյանը ոչ միայն կոռումպացված չինովնիկ է եւ քրեական հանցագործ, այլեւ ստախոս է եւ վախկոտ» հրապարակման կապակցությամբ խմբագրությունը ստացել է ՀՀ գլխավոր դատախազության տեսակետը: Առանց փոփոխությունների հրապարակելով այն, միաժամանակ կցանկանայինք նշել, որ եթե դատախազությունը համոզված է, որ Հակոբ Ճարոյանը փորձում է վարկաբեկել դատախազությանը, ապա կարող է նրան դատական պատասխանատվության կանչել զրպարտության համար: Ինչը, սակայն, անհասկանալի պատճառներով չի արվում, քանզի այդ դեպքերում նման քայլի դիմելու ամենաչնչին առիթը դատախազությունը չէր վարանի օգտագործել:

Հարգելի խմբագրություն

Ավելի քան երկու տարի «Ազգ» օրաթերթը, ավելի լավ կիրառման արժանի հետեւողականությամբ, իր հրապարակումներով, կազմակերպած մամուլի ասուլիսներով անդրադառնում է Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունում խարդախության փորձի փաստով հարուցված մի քրեական գործի, որով որպես մեղադրյալ անցնում է Ալավերդի քաղաքի բնակիչ Հակոբ Ճարոյանը:

Այդ թեմայով վերջին հրապարակումը տեղ է գտել «Ազգ»-ի 2005 թվականի ապրիլի 16-ի համարի 5-7 էջերում:

Նկատի ունենալով, որ այդ ծավալուն հրապարակման մեջ Հ. Ճարոյանը իրական փաստերն ու հանգամանքները ներկայացրել է բացառապես իրեն հարմար լույսով եւ անհիմն մեղադրանքներ հասցեագրել դատախազությանը եւ նրա առանձին աշխատակիցների, անհրաժեշտ ենք համարում մեկ անգամ եւս անդրադառնալ տարիներ ձգձգված այդ պատմությանը, մանավանդ որ գործով կան դատական բոլոր ատյաններով անցած եւ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճիռներ եւ որոշում:

Եվ այսպես, ինչ է տեղի ունեցել իրականում:

2002 թ. օգոստոսի 27-ին Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունում նախապատրաստված նյութերով ՀՀ նախկին քր. օր.-ի 15-89 հոդ. 3-րդ մասով քրեական գործ է հարուցվել Ալավերդի քաղաքի բնակիչ Հակոբ Ճարոյանի կողմից խարդախությամբ եւ վստահությունը չարաշահելու միջոցով Լոռու մարզի Ճոճկան գյուղի բնակիչ Վ. Թամազյանի խոշոր չափի գույքին տիրանալու փորձի փաստի վերաբերյալ:

Կատարված նախաքննությամբ հիմնավորվել է հետեւյալը.

Հ. Ճարոյանը 2001 թ. մայիս-հունիս ամիսներին ծանոթանալով Լոռու մարզի Ճոճկան գյուղի բնակիչ Վարուժան Թամազյանի հետ, տեղեկանալով, որ նա ցանկանում է «Անիվ» հիմնադրամից ստանալ 15.000 ԱՄՆ դոլար փոխառության գումար (վարկ), գնել ալրաղաց եւ Ճոճկան գյուղում կազմակերպել ալյուրի արտադրություն, վերջինիս խնդրանքին ընդառաջելով, պատրաստակամություն է հայտնել օգնել նրան, իր բոլոր հնարավորությունները ներդնել մատչելի գնով ալրաղաց գտնելու համար, որով Թամազյանի վստահությունն է ձեռք բերել:

Հ. Ճարոյանը 2001 թ. հունիս ամսվա կեսերին տեղեկացել է, որ ԴԱՀԿ-ի Գեղարքունիքի մարզային ստորաբաժանումում աճուրդով ալրաղաց է վաճառվում, Թամազյանի հետ այցելել են ԴԱՀԿ, որտեղ օգտվելով ԴԱՀԿ-ի պետ Վանիկ Ստեփանյանի հետ ծանոթ լինելու հանգամանքից, Վ. Թամազյանից թաքցրել է ալրաղացի մեկնարկային գինը՝ 12.800 ԱՄՆ դոլարը եւ վերջինիս հայտնել է, որ ալրաղացի վաճառքի մինիմում գինը սահմանված է 19.000 ԱՄՆ դոլար:

Վ. Թամազյանը համաձայնել է նշված գնով գնել ալրաղացը եւ 2001 թ. հունիսի 27-ին Հ. Ճարոյանի պահանջով իր եւ վերջինիս անվամբ ԴԱՀԿ-ի դրամարկղ է մուծել …10.540 դրամ օրենքով սահմանված կանխավճարը, յուրաքանչյուրի անվամբ 355.270 դրամ, աճուրդին մասնակցելու համար:

Նշված օրը կանխավճարային գումարը մուծելուց հետո Հ. Ճարոյանը չարաշահելով Վ. Թամազյանի վստահությունը, վերջինիս գույքին տիրանալու նպատակով աճուրդը իրենց օգտին կայանալու համար, ճաշկերույթ կազմակերպելու եւ ընթացիկ այլ ծախսեր հոգալու պատրվակով, Վ. Թամազյանից վերցրել է 1300 ԱՄՆ դոլար, սակայն չի օգտագործել ճաշկերույթի կամ ալրաղացի ձեռք բերելու հետ կապված այլ ծախսեր կատարելու վրա եւ խաբեությամբ տիրացել է այդ գումարին:

Միաժամանակ Հ. Ճարոյանը ունենալով խաբեությամբ Վ. Թամազյանի կողմից ստացված փոխառության գումարով ձեռք բերվող ալրաղացին եւ շենքին տիրանալու նպատակ ու կրկին օգտվելով ԴԱՀԿ-ի Գեղարքունիքի մարզային ստորաբաժանման պետ Վ. Ստեփանյանի հետ ծանոթ լինելու հանգամանքից, Վ. Թամազյանին համոզել է ալրաղացի աճուրդային կարգով գնումը ձեւակերպել իր անվամբ, պատճառաբանելով, որ նման ձեւով անհամեմատ էժան գնով ձեռք կբերեն ալրաղացը, ասելով, որ ինքը արդարադատության նախարարության համակարգում ծանոթներ եւ մոտիկներ ունի, որը նույնպես կօգտագործի ալրաղացը իր անվամբ ձեռք բերելու դեպքում, որին Վ. Թամազյանը համաձայնել է:

2001 թ. հունիսի 28-ին կայացած աճուրդի ժամանակ, ալրաղացի աճուրդային կարգով գնումը Վ. Թամազյանի համաձայնությամբ ձեւակերպվել է Հ. Ճարոյանի անվամբ:

Այնուհետեւ, հուլիսի 2-ին, Վ. Թամազյանը ԴԱՀԿ-ի դրամարկղ է մուծել գնված ալրաղացի եւ շինության արժեքի մնացած գումարը՝ 6.853.880 դրամի չափով:

Նկատի ունենալով, որ Վ. Թամազյանի եւ «Անիվ» հիմնադրամի միջեւ կնքված պայմանագրով որպես պարտադիր պայման նախատեսված է եղել, որ տրամադրվող փոխառությամբ ձեռք բերված արժեքը (տվյալ դեպքում ալրաղացը շինության հետ) պետք է գրավ դրվի տվյալ գումարի դիմաց, Հ. Ճարոյանն իր կամքին հակառակ ստիպված է եղել 2001 թ. օգոստոսի 10-ին ալրաղացը վերաձեւակերպել Վ. Թամազյանի անվամբ, քանի որ «Անիվ» հիմնադրամի կողմից գումարը տրամադրված է եղել Թամազյանին:

Բացի դրանից, Հ. Ճարոյանը ալրաղացի ձեռքբերման ընթացքում Վ. Թամազյանին բազմիցս ասել եւ համոզել է, որ ալրաղացը վաճառվում է 19.000 ԱՄՆ դոլարով եւ Թամազյանի վճարած 13.000 դոլարի ու ալրաղացի վաճառքի գնի տարբերությունը կազմող 6.000 ԱՄՆ դոլարը վճարել է ինքը, դարձյալ խաբեությամբ, Վ. Թամազյանից 2002 թ. փետրվարի 1-ին, Ֆերդինանդ Գրիգորյանի ներկայությամբ, վերցրել է գրավոր ստացական այն մասին, որ Վ. Թամազյանը իրեն պարտք է 6.000 ԱՄՆ դոլար եւ պարտավորվում է վերադարձնել մինչեւ 2002 թ. հոկտեմբեր ամիսը:

Այսպիսով՝ ըստ նախաքննական մարմնի եզրակացության Հ. Ճարոյանը չարաշահելով Վ. Թամազյանի վստահությունը, խարդախությամբ տիրացել է վերջինիս առանձնապես խոշոր չափերի՝ 1300 ԱՄՆ դոլարին համարժեք 721.643 դրամին, ինչպես նաեւ ձեռք է բերել 13.000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք 7.209.150 դրամով գնված ալրաղացի ու շենքի եւ 6.000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք 3.383.940 դրամի նկատմամբ իրավունք:

2003 թ. հունվարի 13-ին Հ. Ճարոյանի նկատմամբ խափանման միջոց կալանքի ընտրմամբ հետախուզում է հայտարարվել:

2003 թ. հունվարի 13-ին քրեական գործի նախաքննությունը ՀՀ քր. դատ. օր.-ի 31 հոդ. 1-ին մասի 2-րդ կետի հիմքերով կասեցվել է:

2003 թ. հունվարի 30-ին Հ. Ճարոյանը հայտնաբերվել եւ տեղափոխվել է «Վարդաշեն» քրեակատարողական հիմնարկ, որի հիման վրա քրեական գործի նախաքննությունը վերսկսվել է:

Հ. Ճարոյանին պաշտպանի ներկայությամբ մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ քր. օր-ի 89 հոդ. 4-րդ մասով:

Առաջադրված մեղադրանքում Հ. Ճարոյանը իրեն մեղավոր չի ճանաչել եւ հրաժարվել է ցուցմունքներ տալուց:

Լոռու մարզի առաջին ատյանի դատարանի 2004 թ. սեպտեմբերի 13-ի դատավճռով Հակոբ Ռոբերտի Ճարոյանը մեղավոր է ճանաչվել ՀՀ նոր քրեական օրենսգրքի 34-178 հ. 3-րդ մասի 1-ին կետով եւ դատապարտվել ազատազրկման 4 տարի 6 ամիս ժամկետով՝ առանց գույքի բռնագրավման: Վերաքննիչ եւ վճռաբեկ ատյանները դատավճիռը թողել են անփոփոխ:

Քրեական գործի նախաքննության, իսկ ապա նաեւ դատաքննության ընթացքում եւ դրա ավարտից հետո Հ. Ճարոյանը բազմաթիվ դիմումներ է հղել ՀՀ ղեկավար ատյաններին եւ զանգվածային լրատվության միջոցներին, հայտնելով, որ իր նկատմամբ քր. գործ չհարուցելու եւ քրեական պատասխանատվությունից զերծ պահելու համար Գեղարքունիքի մարզի դատախազի նախկին օգնական Հովսեփ Սարգսյանը իրենից կաշառք է պահանջել, սակայն ինքը հրաժարվել է կաշառք տալուց եւ վիճաբանել է Հ. Սարգսյանի հետ, որի հետեւանքով իր նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ:

Բացի այդ, իր դիմումներում Հ. Ճարոյանը հայտնել է, որ քրեական գործով տուժող Վարուժան Թամազյանը կաշառք է տվել Գեղարքունիքի մարզի դատախազ Ա. Մարգարյանին եւ նրա օգնականներին՝ Հ. Ճարոյանին քր. պատասխանատվության ենթարկելու եւ ալրաղացին տիրանալու համար:

Հ. Ճարոյանի նկատմամբ դատավճիռը կայացնելուց հետո առաջին ատյանի դատարանը վերը նշված դիմումները առանձնացրել է քր. գործից եւ ուղարկել ՀՀ գլխավոր դատախազություն՝ դրանց հետագա ընթացքը լուծելու համար:

Նյութերի նախապատրաստման ընթացքում ՀՀ գլխավոր դատախազությանը տված իր 08.11.04 թ. բացատրությունում Հ. Ճարոյանը պնդել է իր դիմումներում նշվածը եւ հայտնել, որ 2002 թ. հուլիսի 4-ից 6-ն ընկած ժամանակահատվածում Մամուլի տան 2-րդ հարկում իր հետ ունեցած հանդիպման եւ զրույցի ընթացքում Գեղարքունիքի մարզի դատախազի օգնական Հ. Սարգսյանը իրենից կաշառք է պահանջել իր նկատմամբ քր. գործ չհարուցելու համար, որից ինքը բողոքել է եւ վիճաբանել Հ. Սարգսյանի հետ, կողքի սենյակից դուրս են եկել իր ընկերներ Արոս Մխիթարյանը, Գայանե Թումանյանը, Վարուժան Շտիկյանը: Կոնֆլիկտը հարթվել է, երբ Հ. Սարգսյանը հեռանալիս հայտնել է, որ կգնա եւ նյութերով քր. գործի հարուցումը կներժի: Ինքը իր ընկերներին, եղբայրներին եւ կնոջը պատմել է, որ դատախազի օգնականը իրենից կաշառք է պահանջել:

ՀՀ գլխավոր դատախազությանը տված իր նույն բացատրությունում Հ. Ճարոյանը հայտնել է, որ իր շրջապատից եւ քր. գործով տուժող, Ճոճկան գյուղի գյուղապետ Վարուժան Թամազյանի համագյուղացիներից ստացած ինֆորմացիայի համաձայն վերջինս 3-5 հազար ԱՄՆ դոլարի կաշառք է տվել Գեղարքունիքի մարզի դատախազության աշխատակիցներին, սակայն ինքը չի կարող տալ այդ հանգամանքին տեղյակ անձանց անունները, քանի որ քիչ հավանական է, որ նրանք բացատրություն կամ ցուցմունք տան Վ. Թամազյանի դեմ, քանի դեռ նա Ճոճկանի գյուղապետն է:

Նյութերի նախապատրաստման ընթացքում Հ. Ճարոյանի ընկերներ Ա. Մխիթարյանը, Գ. Թումանյանը, եղբայրներն ու կինը իրենց բացատրություններում հայտնել են, որ իրենց Հ. Սարգսյանի կողմից կաշառք պահանջելու մասին Հ. Ճարոյանը պատմել է նաեւ իրենց:

Հ. Ճարոյանի դիմումների առթիվ ՀՀ գլխավոր դատախազությանը դեռեւս 2003 թ. փետրվարի 14-ին եւ սույն նյութերով 13.11.04 թ. տված բացատրությունում, Լոռու մարզի առաջին ատյանի դատարանում տված ցուցմունքում Հ. Սարգսյանը հայտնել է, որ Հ. Ճարոյանից բացատրություն վերցնելու համար ինքը ստիպված գնացել է Մամուլի տանը գտնվող սրճարան, սակայն վերջում Հ. Ճարոյանը կրկին կարդալով իր կողմից համակարգչով կազմված բացատրությունը, հրաժարվել է այն ստորագրելուց, որը նյութերին է կցվել առանց Հ. Ճարոյանի ստորագրության:

Իր բացատրություններում Հ. Սարգսյանը ժխտել է Հ. Ճարոյանից կաշառք պահանջելու եւ Վ. Թամազյանից կաշառք վերցնելու հանգամանքը, համարել դա հերյուրանք եւ Հ. Ճարոյանի կողմից քր. գործի քննության վրա ճնշում գործադրելու, հանցագործության կատարման մեջ իրեն մեղադրող անձանց վարկաբեկելու եւ ամեն կերպ քրեական պատասխանատվությունից խուսափելու փորձ:

Գործով տուժող, Լոռու մարզի Ճոճկան գյուղի գյուղապետ Վարուժան Թամազյանը իր բացատրությունում ժխտել է Գեղարքունիքի մարզի դատախազության աշխատակիցներին կաշառք տալու հանգամանքը, հայտնելով, որ նրանցից ոչ մեկը իրենից կաշառք չի պահանջել, ինքը որեւէ մեկին կաշառք չի տվել, բացի այդ, ինքը գործով եղել է տուժող եւ իր վարկային գումարներով ձեռք բերված ալրաղացի համար որեւէ մեկին կաշառք տալու անհրաժեշտություն չի եղել, իսկ Հ. Ճարոյանի դիմումներն ու բացատրությունները այդ մասին համարել է զրպարտություն իր եւ Գեղարքունիքի մարզի դատախազության աշխատակիցների հասցեին:

Վ. Թամազյանի կինը՝ Ս. Թամազյանը, որդին՝ Հ. Թամազյանը, վարորդը՝ Գ. Գիգոյանը, ընկերուհին՝ Ա. Իգիթյանը նույնպես իրենց բացատրություններում հայտնել են, որ Վ. Թամազյանը որեւէ մեկին կաշառք չի տվել, դեռ ավելին, նա եղել է տուժող եւ կրել նյութական վնաս ալրաղացի ձեռքբերման գործարքի ընթացքում:

Գեղարքունիքի մարզի դատախազ Ա. Մարգարյանը, նրա օգնական Վ. Ավետիսյանը, դատարանում մեղադրանքը պաշտպանած Պ. Պետրոսյանը հայտնել են, որ Հ. Ճարոյանի դիմումները եւ բացատրությունները Վ. Թամազյանից կաշառք վերցնելու մասին չեն համապատասխանում իրականությանը, դա գործի քննության նկատմամբ ճնշում գործադրելու նպատակ է հետապնդում եւ հերքվել է նաեւ Լոռու մարզի առաջին ատյանի դատարանում գործի դատաքննությամբ ձեռք բերված տվյալներով:

2004 թվականի հոկտեմբերի 22-ին Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանի վճռով մերժվել է Հ. Ճարոյանի դիմումը ընդդեմ ՀՀ գլխավոր դատախազության՝ պետական մարմնի պաշտոնատար անձանց անգործությունը վիճարկելու մասին:

Այսպիսով, նյութերի նախապատրաստման ընթացքում ձեռք բերված տվյալների պայմաններում, երբ Գեղարքունիքի մարզի դատախազության աշխատակիցները կտրականապես ժխտում են Հ. Ճարոյանի դիմումներում եւ բացատրություններում բերված պնդումները, Վ. Թամազյանը նույնպես ժխտում է Գեղարքունիքի մարզի դատախազության աշխատակիցներին կաշառք տալու հանգամանքը, իսկ Հ. Ճարոյանը հրաժարվել է նշել Վ. Թամազյանի դատախազության աշխատակիցներին կաշառք տալու մասին իր տեղեկատվության աղբյուրը, ուստի 2004 թվականի դեկտեմբերի 2-ի որոշմամբ քրեական գործի հարուցումը մերժվել է՝ հանցագործության դեպքի բացակայության պատճառով:

Որոշման օրինակը հանձնվել է Հ. Ճարոյանին եւ բացատրվել ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 185 հոդվածով նախատեսված բողոքարկման կարգը:

ՀՀ ԳԼԽԱՎՈՐ ԴԱՏԱԽԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպես են արժեւորվել ազգային արժույթները դոլարի նկատմամբ անցումային երկրներում

Ինչպե՞ս են փոփոխվում ազգային արժույթները համաշխարհային շուկայում դոլարի տատանումների արդյունքում: Կենտրոնական բանկից ստացած տեղեկության համաձայն, ԱՊՀ եւ Արեւելյան Եվրոպայի 22 երկրներում, այդ թվում Հայաստանում, տեղի է ունեցել ազգային արժույթների արժեւորում: Դա տեղի է ունեցել այդ երկրներում կապիտալի մեծ ներհոսքի եւ եվրոյի նկատմամբ դոլարի արժեզրկման պատճառներով: ԿԲ տրամադրած տեղեկությունից պարզ է դառնում, որ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում արժեւորումն սկսվել է ավելի վաղ՝ 2002 թ., իսկ ԱՊՀ երկրներում՝ 2004 թ.: Ընդ որում, հայկական դրամի արժեւորման տեմպերն ավելի ցածր են, քան Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում: Վիճակագրությունը ներկայացված է երեք տարվա կտրվածքով՝ 2001 թ. նկատմամբ:

Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում արժեւորումը 2004 թ.-ին 2001 թ.-ի նկատմամբ հետեւյալ պատկերն է ունեցել: Բուլղարիայի ազգային արժույթը անցյալ տարի արժեւորվել է 35 տոկոսով, Ալբանիայինը՝ 32 տոկոսով, Չեխիայինը՝ 38 տոկոսով, Հունգարիայինը՝ 35 տոկոսով, Մակեդոնիայինը՝ 35 տոկոսով, Լեհաստանինը՝ 25 տոկոսով, Սլովակիայինը՝ 41 տոկոսով, Սլովենիայինը՝ 30 տոկոսով, իսկ Ռումինիայինը եւ Թուրքիայինը՝ 8 տոկոսով:

ԱՊՀ եւ Բալթյան երկրներում 2004 թ. արձանագրված դոլարի նկատմամբ ազգային արժույթների արժեւորման ցուցանիշները հետեւյալն են. Էստոնիայում՝ 35 տոկոս, Լատվիայում՝ 19 տոկոս, Լիտվայում՝ 37 տոկոս, Հայաստանում՝ 13,5 տոկոս, Վրաստանում՝ 11 տոկոս, Կիրգիզիայում՝ 13 տոկոս, Ղազախստանում՝ 13,5 տոկոս, Ռուսաստանում՝ 8 տոկոս: Մինչդեռ Ադրբեջանի ազգային արժույթն արժեզրկվել է 2,7 տոկոսով, Բելառուսինը՝ 37 տոկոսով, Ուկրաինայինը գրեթե մնացել է անփոփոխ:

Միեւնույն ժամանակ եվրոն դոլարի նկատմամբ 2002 թ. արդեն արժեւորվել էր 16 տոկոսով, 2003 թ.՝ 30 տոկոսով, իսկ 2004 թ. արդեն 35,5 տոկոսով:

Վերոնշյալ ցուցանիշների առնչությամբ տրված մեկնաբանության մեջ Կենտրոնական բանկը պարզաբանում է, որ դրանք հաստատում են տնտեսագիտության հայտնի թեզը, որ եթե անցումային շրջանում գտնվող երկիրը ունենում է զարգացման բարձր տեմպեր, ապա անխուսափելի է դառնում այդ երկրի իրական փոխարժեքի արժեւորումը: Դրա հետ մեկտեղ, եթե պահպանվում է գնաճի ցածր մակարդակ, ապա պետք է արժեւորվի նաեւ անվանական փոխարժեքը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բրենդագողություն. շուկայում հայտնվող ապրանքների որակը մնում է մեծ հարցականի տակ

Ռուսաստանյան «Դենգի» շաբաթաթերթն իր վերջին համարներից մեկում անդրադարձել է հայտնի առեւտրային նշանների, ֆիրմային անվանումների, լոգոտիպերի, այսպես կոչված ամեն տեսակի բրենդների անթարեխիղճ օգտագործմանը, որ ավելի պարզ կարելի է որակել որպես գողություն:

Ընդհանուր առմամբ, բրենդների գողությունը գոյություն ունի երկար ժամանակ, բայց ներկայումս համատարած բնույթ է կրում եւ չի վերաբերում միայն Ռուսաստանին: Հայաստանում եւս կարելի է բերել բազմաթիվ օրինակներ, երբ շուկայում հայտնվում են հայտնի բրենդների անորակ կեղծիքները:

Հետաքրքրական է, որ շատ դեպքերում անգամ օրենսդրությունն է հնարավորություն ստեղծում գրանցելու հայտնի բրենդները ինչ-որ նորաստեղծ ընկերության հետ որպես սեփական եւ հետագայում արդեն իսկական ֆիրմային հարյուր հազարավոր դոլարներով վաճառելու օրենսդրական պահանջներին համապատասխան գրանցված բրենդը: Այս գործարքի տրամաբանությունն այն է, որ բրենդի իսկական սեփականատերը կնախընտրի պահպանել իր ապրանքանիշի որակներն ու վստահությունը: Եղած օրենսդրական վերահսկողությունն էլ հանգում է միայն ոչ մեծ տուգանքների կամ մի քանի օրվա վարչական կալանքի: Ընդ որում, վաստաբարագույնը կարող է այն լինել, որ երկար դատական քաշքշուկներից հետո իրավախախտից կվերցնեն իրեն չպատկանող, բայց իր անվամբ գրանցված բրենդը:

Բրենդների գողության փաստը ունի նաեւ զավեշտալի օրինակներ: Մասնավորապես, ամերիկյան «Ինտերբրենդ» ընկերությունը հիմնադրվել է դեռեւս 1974 թ.-ին եւ զբաղվում է բրենդ-խորհրդատվությամբ, օրինակ, որոշում է բրենդների իսկական գինը: Մեթոդն այն է, որ որեւէ ընկերության շուկայական գնից հանում են հաշվեկշռային արժեքը, մնացյալը հենց բրենդի գինն է:

«Ինտերբրենդ»-ն ինքը մի այնպիսի ընկերության հայտնի բրենդ է, որի տարեկան շրջանառությունը մոտ 100 մլն դոլար է, գրասենյակներ ունի աշխարհի 20 երկրներում: 2000 թ.-ին Մոսկվայում ի հայտ եկավ «Ինտերբրենդ Ռուսկոնսալտ» ընկերությունը, որն իրեն «Ինտերբրենդի» «դուստր ընկերություն» հռչակեց:

Եվ իր հաճախորդների թվում նշելով այնպիսի հայտնի ընկերությունների անուններ, ինչպիսիք են «Բրիտանական ավիաուղիները», «Նեսթլեն», «BMW»-ն եւ այլն, «Ինտերբրենդ Ռուսկոնսալտ»-ը պիտի կարեւոր դերակատարություն ունենար «ապրանքանիշի օգտագործման ոլորտում քաղաքակիրթ հարաբերությունների ձեւավորման հարցում»:

Արդեն տարիներ շարունակվող այսօրինակ գողությունները, որքան էլ տարօրինակ է, ըստ էության, խնդիր չունեն օրենսդրության հետ, երբ ընտրվում են առաջին հայացքից արտառոց մեթոդներ: Օրինակ, հայաստանյան շուկաներում կարելի է հանդիպել այնպիսի ապրանքատեսակների, որոնք օգտագործում են հայտնի անուններ մեկ-երկու տառի տարբերությամբ, ասենք, Pawasonic, Akaiwa, Tefall, Phillip եւ այլն:

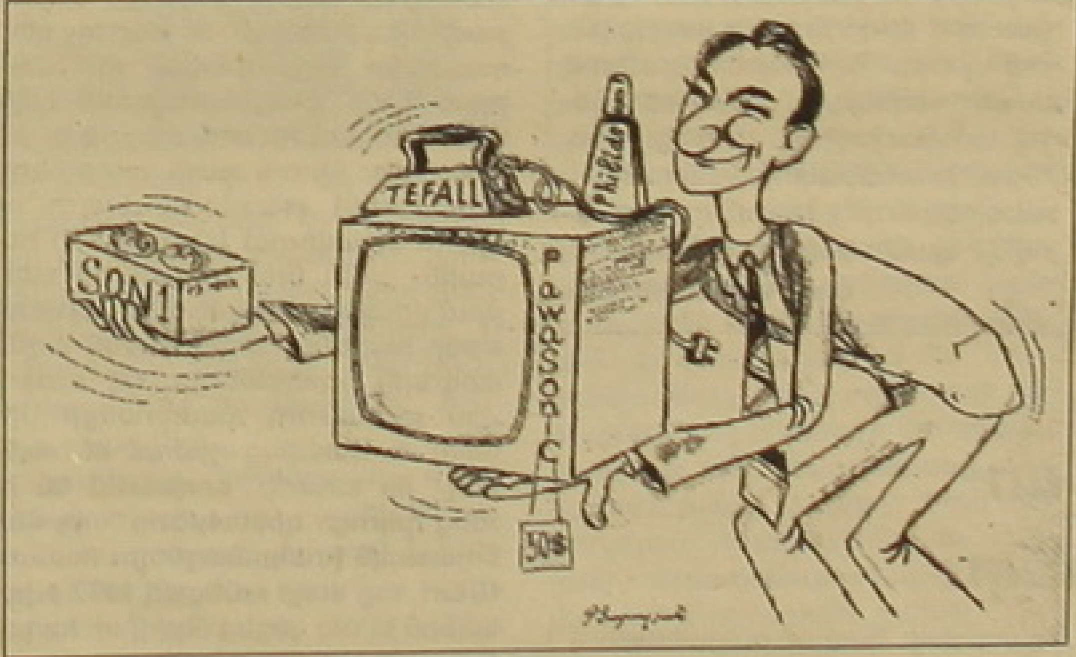

Նման դեպքերում կեղծարար ընկերությունները որեւէ էական ծախս չեն կատարում, բացի իրական բրենդը կրող ապրանքատեսակի համեմատությամբ անորակ ապրանք արտադրելու ծախսերից: Հայտնի բրենդ ունեցող ապրանքատեսակի ինքնարժեքում նշանակալի բաժին կազմող գովազդային ծախսեր բրենդային գողությամբ զբաղվող ընկերությունը պարզապես չի անում, որեւէ տեսակի գովազդային ծախս չի իրականացվում:

Ավելի «քաղաքակիրթ» ձեւով ուրիշի բրենդն օգտագործվում է նաեւ «ծովահենությամբ»: Նման օրինակներ պատահում են, երբ որեւէ ընկերություն, օրինակ, սկսում է նոր ապրանքատեսակ գովազդել, առանց գրանցման, իսկ մեկ այլ ընկերություն տեր է կանգնում արդեն գովազդված ապրանքանիշին: Այս դեպքում արդեն գովազդային ծախսերը կատարած ընկերությանը մնում է որեւէ ելք գտնել, ասենք, կրկին մեկ-երկու տառի տարբերությամբ գրանցել նոր ապրանքանիշը:

Ոլորտի մասնագետների հավաստմամբ, ներկայումս էվոլյուցիա ապրող բրենդագողությունը նոր դրսեւորումներ է ստանում: Բրենդը սեփականացնող ընկերությունները նախ ստեղծում են կեղծ ընկերություններ, որոնց անվամբ էլ գրանցում են հայտնի ապրանքանիշերը, հետագայում խուսափելով պատասխանատվությունից այն պատճառաբանությամբ, որ գործարք են կնքել իսկական ֆիրմայի դուստր ընկերության հետ:

Ընդ որում, նման կեղծ ընկերությունները գրանցվում են արտասահմանում, եւ դրա համար մեծ գումարներ պետք չեն: Եվ քանի որ աշխարհում հայտնի բրենդ ունեցող ընկերությունները, որպես կանոն, գումարներ չեն ծախսում, ասենք, ռուսաստանյան շուկան վերահսկելու համար, կամ հետաքրքրված չեն այնպիսի փոքր շուկաներով, ինչպիսին հայաստանյանն է, ուստի բրենդագողությամբ զբաղվող ընկերությունները առ այսօր ամենայն հանգստությամբ օգտագործում են հայտնի բրենդների ընձեռած հնարավորությունները:

Երբ որեւէ կազմակերպություն սեփականացնում է հայտնի ինչ-որ բրենդ, մեծ մասամբ առանց որեւէ խնդիր ունենալու կազմակերպվում է այդ բրենդով ապրանքի արտադրություն: Այնպես որ, շուկաներում հայտնված, անգամ առանց դիտավորյալ տառասխալների, ապրանքատեսակները կարող են որեւէ կապ չունենալ իսկական ապրանքանիշի հետ: Ավելին, կարող են նաեւ իրենց որակական հատկություններով վտանգավոր լինել մարդու կյանքի համար, քանի որ բրենդի իսկական սեփականատերը չի երաշխավորում տվյալ ապրանքի որակական հատկանիշների համար:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

750 քաղաքագլուխներ պահանջում են ատոմային զենքի ոչնչացում

Աշխարհի տարբեր երկրների 750 քաղաքների ղեկավարների միավորող «Քաղաքագլուխները հանուն խաղաղության» հասարակական խմբի անդամները Նյու Յորքում անցկացվող ՄԱԿ-ի «միջուկային» խորհրդաժողովում հայտարարել են, որ մարդկության մեծ մասը կողմ է ատոմային զենքի ոչնչացմանը, բայց կառավարությունները համառորեն անտեսում են այդ փաստը:

Քաղաքագլուխների խումբը խորհրդաժողովի մասնակիցներին խնդրել է լիակատար միջուկային զինաթափման գիծ բռնել: Խմբի ներկայացուցիչների խոսքերով, տեղական իշխանությունները միջուկային զենքի ոչնչացման անհրաժեշտությունն ավելի լավ են ըմբռնում, քան պետական ղեկավարները: Քանզի ատոմային գրոհի դեպքում հենց քաղաքներն են դառնալու գլխավոր թիրախներ:

Քաղաքագլուխներն աշխարհի կառավարություններից պահանջում են ստորագրել պայմանագիր, որով կնախատեսվի մինչեւ 2020 թ. ոչնչացնել ատոմային բոլոր մարտագլխիկները: Հանրային կարծիքի հարցումները մշտապես ցույց են տալիս, որ հասարակ մարդիկ դեմ են միջուկային զենքին: «Կառավարությունները պարտավոր են ավելի հաճախ հիշել այդ մասին», ընդգծել են քաղաքագլուխները:

ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում կայացած մամլո ասուլիսում Հիրոսիմայի քաղաքապետ Տադատոսի Ակիբան հայտարարել է. «Մենք ուզում ենք, որ միջուկային զենքն արգելվի, եւ ուզում ենք կերտել ոչ թե պատերազմի, այլ խաղաղության մշակույթ»:

1945 թ. օգոստոսի 6-ին ամերիկացիներն ատոմային ռումբ նետեցին Հիրոսիմայի վրա: Այն ժամանակ զոհվեց 140 հազար մարդ: Ակիբան չի ուզում, որ ուրիշ քաղաքների բնակիչներն էլ նույնպիսի տառապանքներ կրեն:

ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում միջուկային զինաթափման հարցերին նվիրված 188 երկրների պատվիրակությունների խորհրդաժողովն աշխատանքը կշարունակի մինչեւ մայիսի 27-ը, տեղեկացնում է «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը:

Ձերբակալվել է «Ալ Ղաիդայի» 3-րդ դեմքը

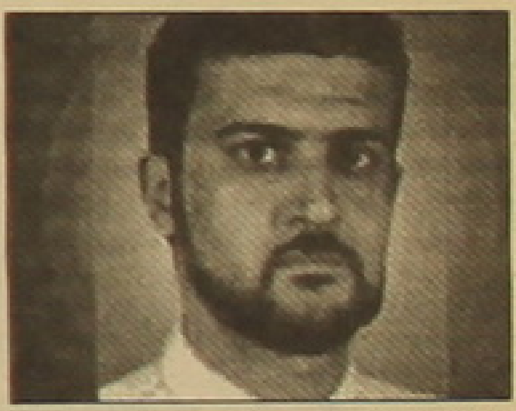

Պակիստանի անվտանգության ուժերը Հյուսիսային Վազիրստանի նահանգում ձերբակալել են «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդներից Աբու Ֆարաջ ալ Լիբիին:

«Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերության տվյալներով, Աբու Ֆարաջը եւ նրա պակիստանցի ուղեկիցը ձերբակալվել են երկուշաբթի օրը, Փեշավար քաղաքից հյուսիս ընկած Մարդան գյուղի մոտ, Աֆղանստանին սահմանակից շրջանում:

Հաղորդվում է, որ Աբու Ֆարաջն անցյալում եղել է 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների կազմակերպիչ Խալիդ Շեյխ Մոհամմեդի տեղակալը: Մոհամմեդի ձերբակալությունից հետո Աբու Ֆարաջը զբաղեցրել է նրա տեղը: Պակիստանի հատուկ ծառայությունների տվյալներով, նա ծրագրել եւ համակարգել է երկրից դուրս իրականացված մի շարք ահաբեկչություններ:

Կասկածներ կան, թե ծագումով լիբիացի Աբու Ֆարաջ ալ Լիբին է նախապատրաստել Պակիստանի նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆի դեմ կատարված երկու մահափորձերը: Ահաբեկչի ձերբակալմանն օժանդակողներին կառավարությունը խոստացել էր 20 մլն ռուփի (մոտ 340 հազար դոլար):

Պակիստանյան աղբյուրներն Աբու Ֆարաջին «Ալ Ղաիդայի» 3-րդ դեմքն են համարում Ուսամա բեն Լադենից եւ եգիպտացի Այման ազ Զավահիրիից հետո: Ենթադրվում է, որ Աբու Ֆարաջը կարող է իմանալ բեն Լադենի գտնվելու վայրը:

Զոհված բրիտանացիների հարազատները դասի են տալիս Թոնի Բլերին

Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը խիստ քննադատությունների թիրախ է դարձել Իրաքի պատերազմին բրիտանական զորքի մասնակցության պատճառով: Իրաքում զոհված բրիտանացիների ընտանիքները պահանջում են պարզել, թե վարչապետի արարքը համապատասխանո՞ւմ է արդյոք Մեծ Բրիտանիայի օրենքներին:

CNN հեռուստաընկերության տվյալներով, Իրաքում զոհված բրիտանացիների հարազատները Թոնի Բլերին հասցեագրել են բաց նամակ, որը վարչապետը կստանա մայիսի 10-ին: Իրաքի պատերազմի հակառակորդների կոալիցիայի զոհերի ընտանիքների անունից հրապարակված հայտարարության մեջ նշում է. «Սա առաջին քայլն է դեպի դատավարություն, որը վարչապետին եւ նրա կառավարությանը կստիպի վճարել պատերազմն արդարացրած ստի դիմաց»:

Բողոքի նամակը գրվել է Իրաքում բրիտանացի հերթական զինվորի մահվանից մեկ օր անց: Երկուշաբթի օրը էնթոնի Վեյքֆիլդը զոհվեց ճանապարհային ֆուգասի պայթյունից: Նա Իրաքում զոհված բրիտանացի 87-րդ զինծառայողն է:

Վարչապետը ցավակցություն է հայտնել Վեյքֆիլդի կնոջը եւ 3 զավակներին, սակայն չի խոստովանել հակաիրաքյան պատերազմի անիմաստությունը: Բլերի խոսքերով, բրիտանացի զինվորները կատարում են շատ կարեւոր աշխատանք՝ իրաքցիներին օգնում են ոտքի կանգնել եւ ժողովրդավարություն հաստատել:

Ներկայումս Իրաքում տեղաբաշխված են բրիտանացի 8000 զինծառայողներ:

Չեխիան փոխհատուցում կտա խորհրդային ներխուժման զոհերին

Չեխիայի խորհրդարանն ընդունել է օրենք, ըստ որի խորհրդային զորքերի ներխուժման զոհերին կամ նրանց ընտանիքներին վճարվելու է դրամական փոխհատուցում: Վերջինս կկազմի 1000-5000 եվրո՝ ըստ վնասի չափի:

1968 թ. օգոստոսի 21-ին խորհրդային զորքերն արյան մեջ խեղդեցին Չեխոսլովակիայի ժողովրդին: Իտալական «Ռեպուբլիկա» թերթը գրում է, որ 37 տարի անց նախահարձակման զոհերի քաղաքական պաշտպանը վերականգնում է Չեխիայի ժողովրդավարական կառավարությունը եւ ոչ թե նախահարձակների ժառանգորդ Ռուսաստանը:

Պ. Ք.

Բանաստեղծը ժամանակից դուրս

Սլավիկ Չիլոյանի հուշ-երեկույթը

Ժամանակներից դուրս բանաստեղծական կերպար, հախուռն ու տարերային, բոլոր տեսակի պայմանականություններից ու պարտադրանքներից հեռու՝ տարագիր իր էությամբ ու հոգով - Սլավիկ Չիլոյան՝ մեր գրականության ընթացից հանիրավի դուրս մնացած տաղանդավոր բանաստեղծ, որի կյանքն ավարտվեց ողբերգական ու ցավոտ՝ «Պատլավոկ» կոչված վայրում, 30 տարի առաջ, երբ նա ընդամենը 35 տարեկան էր: Իր սերնդակիցները երեկ հուշերի մի համանվագ հնչեցրին Գրողների միությունում, որտեղ իր մահից հետո երբեւէ չէր հիշատակվել նրա անունը:

Ալեքսանդր Թոփչյանը, սովետական շրջանի գրականագետներից այն եզակիներից, որ այդ գաղջ իրականության մեջ ժամանակին նկատում էր ճշմարիտ բանաստեղծական պրկումներն ու նրանց կողքին էր, ովքեր դուրս էին խորհրդային մտածողության կլիշեներից եւ գեղագիտական այլախոհների հետ էր, համոզված է, որ «եթե նա ողջ լիներ, թույլ չէր տալու այսպիսի բան, որովհետեւ ծաղրում էր ամեն հանդիսություն, դրա մեջ կեղծիք տեսնելով, բայց նա մեր պատմությանն է պատկանում, եւ մենք էլ մեր խղճի հանդեպ պարտք ունենք»:

Վստահաբար միայն խղճի պարտքը չէր Ալ. Թոփչյանին, Հ. Էդոյանին, Ա. Գաստարյանին, Ա. Հարությունյանին, Ա. Մարտիրոսյանին, Է. Միլիտոնյանին եւ մյուսներին հավաքել այս սրահում:

Կարոտի փոքր-ինչ անսովոր մթնոլորտի մեջ էին հայտնվել նրանք, ովքեր Չիլոյանին չէին տեսել ու մտովի միայն պատկերացրին ընդունված նորմերից դուրս այդ դժվար, բայց շիտակ ու անհաշտ մարդու կերպարը: Սլավիկ Չիլոյանի՝ գրական ընթացից դուրս մնալը Ալ. Թոփչյանն ինչ-որ առումներով պայմանավորեց նաեւ իր այն պահվածքով, որ մասնակցություն չէր բերում 60-ականների գրական ծամծմված ծայր առած բանավեճերին եւ այդպես էլ չարձանագրվեց ժամանակագրության մեջ: Իր գրածների հանդեպ ծայրահեղ հեգնական վերաբերմունքով, նա հաճախ չէր էլ պահում գրածը, պատռում, դեն էր նետում. «Իր համար կարեւորը բանաստեղծությունը վավերական ապրելու պահն էր»: Նա պոեզիան ապրելու բանավոր կերպն ուներ եւ կենդանության օրոք իր գիրքը այդպես էլ տպագրված չտեսավ: 1975-ի իր միակ ժողովածուն կազմեցին ընկերները, որոշ դեպքերում փրկելով դրանք, իր ձեռքից ժամանակին վերցնելով, իսկ գրքի առաջին՝ «Պոետ էին նրանք» բանաստեղծության համար պարտ ենք Ազատ Գաստարյանի հիշողությանը:

Դժվար է երեկվա հուշերն այստեղ արձանագրել: Հաստատապես Ալ. Թոփչյանի՝ Չիլոյանի ստեղծագործությունների հրատարակության առաջարկը՝ նաեւ հուշերով եւ իր մասին հոդվածներով, մեր գրական մթնոլորտը, անշուշտ, կհարստացնի:

Ըստ իր ընկերների՝ կյանքում անփույթ, ծայրահեղ թափթփված, բոհեմիկ, ըմբոստ, չհամակերպվող, կռվազան, «անբաշ», անոթի ու անտուն հանրակացարանային կեցությամբ այս պոետը՝ ներքուստ կազմակերպված, գրականության մեջ կլասիցիստականության, կանոնիկության ձգտումով, մետաֆորիկ մտածողությամբ նոր պոեզիա էր ներմուծում մեր գրականություն, հոգեւոր մեծ ներուժով, աստվածային շնորհով եւ մտքի, հոգու ու գործի ներդաշն համակեցությամբ:

Հեթանոս էր նա, թե՞ քրիստոնյա, լեգենդ էր, թե՞ ոչ՝ այնքան էլ կարեւոր չէ, մի «անպաշտպան հոգի» էր, բազմաշերտ ներաշխարհով, որ ողբերգականորեն ժամանակի շավղից դուրս էր նետվել:

Ազատ Գաստարյանն իր արտիստիկ կերպարի մեջ երբեք այսպես տարերոտ չէր եղել. նա հուզված էր, եւ իր հուշերի մեջ մտասույզ: Պարբերաբար վեր էր կենում, մի պատառիկ անցյալից նետում կամ բանաստեղծության մի կտոր հիշում: «5-6 օր չկար, խառնվել էի: 2 անձ եկան քաղաքացիական հագուստով, թե՝ այստե՞ղ է ապրում Սլավիկ Չիլոյանը: Հակասովետական պոեմ է գրել՝ «Ռոլանի երգը»: Ֆրանսիական էպոսի՝ «Ռոլանդի երգի» մասին էր խոսքը: Ես ծիծաղեցի, ինձ պատասխանեցին, լավ էր՝ օրեր առաջ պահարանի հետեւն էի գցել: 6-րդ օրը գիշերը ժ. 3-ին եկավ, սափրած գլխով: Գիտե՞ք ինձ ինչ ասին. «Չխփխփաս՝ կսպանենք, մենք Չարենց ենք սպանել, դու ո՞վ ես»: Մի բան, որ փորձեց հաստատել Վարուժան Նալբանդյանն իր վարկածով. «Իր մահը սպանություն էր, ամեն սերնդի մեջ մեկին սպանում են, որ մյուսները խեղճանան: Ինքը զոհը եղավ»:

Այսպես կյանքն ապրեց 35-ամյա հավերժական բանաստեղծն այս, որի ամբողջական նկարագիրը թերեւս «Գառուն» ամսագրի 2002-ի հունվարյան համարում Հենրիկ Էդոյանի ստեղծած դիմանկար-կերպարն է, որից հարկ եմ համարում ներկայացնել մի հատված. «Ճակատագրով բանաստեղծ (բառիս բուն իմաստով), բնավորությամբ ինքնուրույն եւ անկախ, կյանքով՝ վտարանդի, կեցությամբ՝ հակասական եւ առեղծվածային, մահվամբ՝ ինքնակամ (նրա մահը պատահականություն էր, կյանքը՝ ինքնասպանություն), նախասիրություններով՝ դասական, լեզվամտածողությամբ՝ մոդեռն, առօրյայով՝ անտուն, բոլորի առջեւ բաց, իսկ ներքուստ՝ փակ, փողոցն իբրեւ գիրք ու գիրքն իբրեւ փողոց ընդունող այս, Պ. Վեռլենի խոսքերով ասած՝ «նզովյալ» բանաստեղծներից ամենավերջինը, ապրեց 1940-75 թթ.՝ իր անձնական կյանքով հաստատելով իր պոեզիայի, իր պոեզիայով՝ իր կյանքի ճշմարտությունը»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՎԵՐՋԱՊԵՍ

Գրական հաղորդաշար

«Ար»-ի «Մենախոսությունը»

Այսօր հայ մարդու, առավել եւս Հայաստանի ապագա քաղաքացու հոգեւոր ձեւավորման եւ դաստիարակչական քաղաքականության խնդրի պատշաճ կարեւորությունը դառնում է ոչ միայն մշակութային օջախների, այլեւ առաջին հերթին հեռուստատեսության հոգածությունը: Ասված խոսքը նվիրեց մարդուն, որպեսզի ոչ միայն յուրաքանչյուր մարդ, այլեւ յուրաքանչյուր ժողովուրդ ունենա իր հոգու գույնը: Ես այդ գույնի հաստատումը տեսա, երբ մի օր պատահաբար նայեցի «ԱՐ» հեռուստաընկերության հեռարձակած «Մենախոսություն» հաղորդումը:

Ուրախալի է, որ գովազդների եւ խառնիճաղանջությունից դուրս լրդաց այս շատ ուսանելի հաղորդաշարը: Հաղորդաշարի նախաձեռնողն ու հիմնադիրը մեր ճանաչված ու վաստակաշատ արտիստ Ամիրան Գալստյանն է: Սցենարի հեղինակն է Էլզա Գալստյանը, ռեժիսորը՝ Սամսոն Մկրտչյանը, իսկ օպերատորը՝ Արտակ Ներսիսյանը: Ահա այս ստեղծագործական խմբի գեղագիտական ճաշակի վառ արգասիքը եղան Վահան Տերյան, Եղիշե Չարենց, Հովհաննես Շիրազ, Համո Սահյան, Պարույր Սեւակ, Մեծարենց, Լյուդվիգ Դուրյան բարձրարժեք հաղորդումները, որոնք որպես գնահատելի տեսաֆիլմեր կարելի է օգտագործել նույնիսկ դպրոցական ծրագրերի համակարգում:

Ամիրան Գալստյանը բառը բառին այնպես է միահյուսում, որ հեռուստադիտողի համար բացահայտում է ներկայացվող անհատին ու նրա յուրօրինակ ստեղծագործական աշխարհը: Հաղորդաշարը նպաստում է ոչ միայն գեղեցկության ու բարության ոգեկոչմանը, այլեւ ազգային հպարտությանը՝ տեր կանգնելու մեր մշակութային հոգեւոր արժեքներին: Դրվատանքի է արժանի այն, որ «ԱՐ» հեռուստաընկերության տնօրենությունը հանձին «Գրանդ հոլդինգի» նախագահ Հրանտ Վարդանյանի, ստանձնել է այն ազգօգուտ սերմնացանի առաքելությունը, որ. «...Մի քանիսը ընկան բերրի հողի վրա ու տվին պտուղ՝ մեկի դիմաց՝ հարյուր, վաթսուն, երեսուն... Ով լսելու ականջ ունի, թող լսի...»:

Մ.Ա.Թ.

Գրահրատարակչական համալիր Դավիթաշենում

Ինչպես տեղեկացանք Երեւանի գլխավոր ճարտարապետ Սամվել Դանիելյանից, մշակվել է գրահրատարակչական պալատ կառուցելու նախագիծ: Համալիրի 60 քմ տարածքի հողահատկացումն արվել է Դավիթաշենում:

Այն կունենա իր տպարանն ու ուսումնարանը, իսկ մյուս բաղադրամասերը կքննարկվեն առաջիկա նախագծային լուծումներում:

Ծրագիրն աննախադեպ է այն առումով, որ անկախացումից հետո մշակութային որեւէ նոր օջախ չի կառուցվել հանրապետությունում (բացառությամբ Թեքեյան մշակութային կենտրոնի): Եղած մշակութային հաստատություններն աղետալի վիճակում էին եւ փրկվեցին միայն «Լինսի» հիմնադրամի նորոգումների շնորհիվ:

Մեր գործարարները նախընտրում են իրենց բիզնեսը ներդնել առավել հուսալի շահույթ երաշխավորող ասպարեզներում:

Կ. Գ.

Հայտարարություն

Մայիսի 6-ին, ժամը 19:00-ին, Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կատարմամբ (դիրիժոր՝ Էդ. Թոփչյան) համերգային ծրագիրն ընդգրկում է Չայկովսկու սիմֆոնիկ ֆանտազիա «Ֆրանչեսկա դա Ռիմինի», «Մտորում» ջութակի եւ նվագախմբի համար, Խաչատրյանի «Կոնցերտ-ռապսոդիա» ջութակի եւ նվագախմբի համար, Շոստակովիչի՝ Սիմֆոնիա թիվ 9-ը ստեղծագործությունները: Մենակատարն է Մեծ Բրիտանիայից ջութակահար Հիդեկո Ուդագավան:

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

Սիմոն Ներսիսյան. «Անվան տերը»

Գիրքը ներկայացնում է խմբագիրը

Գրքի հեղինակին անկասկած ծանոթ է գերմանացի փիլիսոփա Արթուր Շոպենհաուերի այն հայտնի միտքը, թե կենդանի ժամանակ որեւէ մեկին հուշարձան կանգնեցնելը նշանակում է նախօրոք խոստովանել, որ հաջորդ սերունդն այդ բանը չի անի:

Պատանի հերոսները, թեեւ երբեմն հեգնանքով, երբեմն փառասիրական նկրտումներով ակնարկում են ապագայում իրենց արձանը կանգնեցնելու հանգամանքը, անշուշտ, գիտակցում են, որ իրենց արածը փառասիրություն չէ, այլ դաստիարակություն, կենսակերպ, հոգու կանչ, խիզախում...

«Հետաքրքրական է, Արցախյան պատերազմի հերոսների, Շուշին ազատագրողների մտքով անցե՞լ է նման բան... Ի՞նչ է, Արցախը մեր հողը չէ՞... Արցախի պատերազմում հազարավոր երիտասարդներ զոհվեցին. ճակատային գծում ավտոմատը ձեռքներին կռիվ էին տալիս նույնիսկ 12-14 տարեկան պատանիներ: Ի՞նչ ասենք նրանց մասին..., գրում է Սիմոն Ներսիսյանը: Կարծում եմ փառք պիտի տանք ողջերին եւ վառ պիտի պահենք զոհվածների հիշատակը մեր նվիրումով՝ հայրենի հողը շենացնելու մեր պատրաստակամությամբ,- շարունակում է նա: - Սերունդը պետք է ձգտի քաջագործության, պիտի արիանա նրանցով... Նրանք են արձանների արժանի»:

Հեղինակն իր հուշապատումի առաջին իսկ էջերից փորձում է պատասխանել մի հարցի, ավելի ճիշտ՝ գեղարվեստավավերագրական նկարագրություններով ջանում է տալ ու իր հիշողությունների միջից վեր հանել իր արածներն ու չարածները... Ջարդի, գաղթի, իր կարսեցի Տիրուն տատի պատմածների, մի ամբողջ գերդաստանի ողբերգական պատմության ֆոնի վրա նկարագրում է իր մատաղ հոգու հասունացումն ու արիացումը: Տիրուն տատի աղոթքները, իրապատում պատմությունները ոչ միայն ձեւավորում են պատանի հերոսին, այլեւ նրա երակներով շարժում վրեժխնդրության եւ իր գերդաստանի հայրենի քաղաք Կարսն ազատագրելու ձգտումները... Եվ տակավին տասներորդ դասարանցի Սիմոնն ու Սամվելը դիմում են «անմեղ» մի արարքի՝ գողանում են իրենց դպրոցի զինամթերքը՝ այդ վեհ նպատակն իրականացնելու համար: Արարք, որը տեղի ունեցավ 1972 թվականին եւ որը ցնցեց Թբիլիսի քաղաքը:

Ով, ո՞վ էր Անվան տերը, որը կազմակերպեց այդ ցնցումը: Ընդամենը 16-ամյա Սիմոնը եւ նրա համադասարանցիները՝ Թբիլիսիի թիվ 86 հայկական միջնակարգ դպրոցի 10-րդ դասարանցիները...

Գրքի հեղինակը բանաստեղծ է: Ստեղծագործել է դեռեւս դպրոցական տարիքից, եղել է Վրաստանի հայ գրողների միության գրական խմբակի անդամ: Նրա առաջին իսկ բանաստեղծություններն արժանացել են միության նախագահ, անվանի արձակագիր Բենիկ Սեյրանյանի ուշադրությանը: Նա իսկապես «կնքահայրն» էր Վրաստանում «ծիլեր» տված ստեղծագործողների՝ այդ թվում այսօր արդեն Հայաստանի գրողների միության շատ անդամների:

2001 թ.-ի վաղ աշնանը Սեյրանյանը եկել էր Երեւան. զանգահարեց, ուզում էր՝ հանդիպեինք:

- Վաղը, մյուս օրը, երբ քեզ հարմար է,- ասաց նա:

- Ինչո՞ւ հետաձգենք, Բենիկ Նիկիտիչ, հենց այսօր՝ երեկոյան: Մի տեղ կնստենք, բարի գալուստ կասենք. համ էլ Ձեզ համար հաճելի անակնկալ ունեմ:

- Ի՞նչ անակնկալ... Չլինի գիրքս արդեն տպված է (ես խմբագրում եւ հրատարակության էի պատրաստում նրա նովելների նոր ժողովածուն):

- Երեկոյան յոթին կհանդիպենք. ուզում եմ Ձեզ հետ ծանոթացնել իմ հյուրին:

«Ամրոց» ռեստորանի զողտրիկ անկյունում նստած գրքեր էինք փոխանակում. Սեյրանյանը մեզ նվիրեց իր «Հայկական նովելներ» ժողովածուն, Սիմոնը նրան նվիրեց իր «Լույս անմեղության» բանաստեղծությունների ժողովածուն, ես՝ իմ «Հայելի» գիրքը:

- Բենիկ Նիկիտիչ, Սիմոն Ներսիսյանը Ձեր խմբակի սաներից է. տարիներ են անցել, չճանաչեցիք. նա 86-րդ դպրոցի 72 թվականի հայտնի դեպքերի հեղինակն է...

Սեյրանյանը լուռ, հուզված, զարմացած ելավ տեղից, գրկեց Սիմոնին, պինդ-պինդ ողջագուրվեց... Հետո երկուսն էլ լուռ նստեցին՝ Սիմոնը կաս-կարմիր կտրած, Սեյրանյանը՝ աչքերը սրբելով...

- Սա էլ քո անակնկալը... Շնորհակալ եմ այս հանդիպման համար... 30 տարի անց... Հիշեցի այն օրերը... Տիկնոջս հետ քուն ու դադար կորցրել էինք. Ախուվախով պառկում էինք, ախուվախով ելնում անկողնուց... Ամեն առավոտ, սակայն, հնչում էր կնոջս հանդիմանանքը. «Ո՛նց էլ հանգիստ քնում ես... Ու դու պիտի թողնես, որ այդ երեխաներին բանտ գցե՞ն...»:

Մեր գրողները, որոնք իմ խնդրանքով մասնակցում էին դատին, գրեթե ամեն օր ինձ տեղյակ էին պահում դատավարության ընթացքի մասին. ես էլ վերեւներում դռներ էի ջարդում, պահանջում, խնդրում, որ ներեն, դատը կարճեն, կամ հնարավորինս մեղմեն պատիժը...

Է՛հ, եթե դա հանգամանք կարելի էր համարել...

Ախր ժամանակները բարդ էին Վրաստանում. երկու անգամ մահափորձ էր կազմակերպվել Շեւարդնաձեի դեմ: Կարծում էին ձեր արարքն էլ անմիջական կապ ուներ վերջին մահափորձի հետ... Ախր մենակ Թիֆլիսը չէր խառնված. Մոսկվայից քննիչների մի ամբողջ բանակ էր եկել... Ուզում էին ձեզ մեղադրել ահաբեկչության մեջ... Դուք որպես պատվեր կատարողներ էիք մեղադրվում...

- Սիմոն, տղաս, կենացդ,- աչքերը սրբելով նա ձեռքը տարավ բաժակին,- դու Թիֆլիսում արթնացրիր հայության քնած ոգին, իմաստավորեցիր նրանց ծագումը... Դու գիտե՞ս, որ այդ պահից վիրահայության մեջ կանգ առավ ազգափոխության աններելի ընթացքը...

- Բենիկ Նիկիտիչ, կարծում եմ միայն հենց այս գնահատականի համար արժեր, որ Սիմոնը չորս տարի բանտ նստեր,- կատակեցի ես:

Շատ ուրախացանք այդ երեկո...

Անկեղծ ասած, Սիմոն Ներսիսյանի այս պատմությունը եւս ընդունում էի թերահավատորեն, բայց Սեյրանյանի բառերը, նրա հուզմունքը ի չիք դարձրին բոլոր կասկածներս:

Սիմոն Ներսիսյանն ապրում եւ ստեղծագործում է ՌԴ Տուապսե քաղաքում: Նա արդեն հինգ գրքի հեղինակ է. անդամ է Հայաստանի եւ Ռուսաստանի գրողների միությունների: Նա իր այս հինգերորդ գիրքը նվիրել է Մեծ եղեռնի 90-ամյա տարելիցին:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆ

Անաստասյանը միանձնյա առաջատարն է

Շախմատի Հայաստանի բարձրագույն խմբի տղամարդկանց առաջնությունն անցնում է բավական հետաքրքրական ու անհավասար մրցապայքարում: Մասնակիցները մարտականորեն են տրամադրված եւ հաղթանակի համար պայքարում են մինչեւ վերջ: Այս առումով հատկանշական էր 5-րդ տուրը, որն աչքի ընկավ պարտիաների արդյունավետությամբ: Կայացած 6 մրցախաղերից հինգն ավարտվեցին մրցակիցներից մեկի հաղթանակով:

5-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում առաջատարների մասնակցությամբ հանդիպումներն էին: Նրանցից մեկը՝ Աշոտ Անաստասյանը մրցում էր Արա Մինասյանի հետ: Աշոտին հաջողվեց իրացնել առավելությունը եւ կարեւոր հաղթանակ տոնել: Դրա շնորհիվ Անաստասյանը 5 հնարավորից վաստակելով 4 միավոր, միանձնյա ստանձնեց առաջատարի դերը: Իսկ ահա Կարեն Ասրյանը Գաբրիել Սարգսյանի հետ պարտիայում բավարարվեց ոչ-ոքի արդյունքով: Դա 5-րդ տուրում գրանցված միակ ոչ-ոքին էր:

Հարկ է նշել, որ Անաստասյանն ընթացիկ առաջնությունում բավական վստահ է խաղում: Անցյալ տարի նա առաջնությունում գրավել էր 5-րդ տեղը՝ 14 հնարավորից վաստակելով 6,5 միավոր: Նրան հակառակ, առայժմ կարծես ստվերում է նախորդ առաջնության հաղթող Արտաշես Մինասյանը: Նա սեւերով պարտվեց Լեւոն Բաբուջյանին: Դա Արտաշեսի արդեն երկրորդ անհաջողությունն է մրցաշարում: Առաջին հաղթանակը տոնեց Տիգրան Նալբանդյանը՝ պարտության մատնելով Արսեն Եղիազարյանին: Պետրոսյան-Քոթանջյան, Գալստյան-Ջիբուխչյան պարտիաներում հաղթեցին սպիտակները:

4 միավորով աղյուսակը գլխավորող Աշոտ Անաստասյանին կես միավորով զիջում է Կարեն Ասրյանը: 3-ական միավորով հաջորդ տեղերում են Լեւոն Բաբուջյանն ու Գաբրիել Սարգսյանը: 2,5-ական միավոր ունեն Տիգրան Պետրոսյանը, Բենիամին Գալստյանը, Արտաշես Մինասյանն ու Արսեն Եղիազարյանը:

Բենիտեսը կատարեց խոստումը

Լոնդոնի «Չելսին», որ մի քանի օր առաջ պաշտոնապես հռչակվել էր Անգլիայի չեմպիոն, զրկվեց եւս մեկ տիտղոս նվաճելու հնարավորությունից՝ դուրս մնալով չեմպիոնների լիգայի մրցաշարից: Թեեւ թիմի գլխավոր մարզիչ Ժոզե Մոուրինյուն դեռեւս «Լիվերպուլի» հետ առաջին խաղի ավարտից հետո վստահորեն հայտարարել էր, որ «Չելսին» անպայման հանդես կգա եզրափակիչում, նրա սաները չկարողացան կատարել գլխավոր առաջադրանքը: Իսկ ահա «Լիվերպուլի» գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Բենիտեսը կատարեց իր խոստումը: Պատասխան խաղից առաջ նա հայտարարել էր, որ «Չելսին» չի կարող նվաճել չեմպիոնների գավաթը, քանի որ եզրափակիչում հանդես է գալու «Լիվերպուլը»: Այդպես էլ եղավ:

Լիվերպուլի «Էնֆիլդ Ռոուդ» մարզադաշտում կայացած չեմպիոնների լիգայի կիսաեզրափակիչ պատասխան խաղում դաշտի տերերը 1-0 հաշվով հաղթելով «Չելսիին», եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցին: Հանդիպման 4-րդ րոպեին Լուիս Գարսիայի խփած միակ գնդակը վճռեց լարված այդ մրցապայքարի ելքը: Եվ որքան էլ «Չելսին» փորձեց փրկել խաղը, դա թիմի ֆուտբոլիստներին չհաջողվեց: Խաղի վերջին վայրկյաններին Գուդյոնսենը կարող էր «Չելսիին» ուղեգիր պարգեւել, սակայն նրա հարվածը մի փոքր շեղ ստացվեց:

Այսպիսով, եզրափակիչ մտավ «Լիվերպուլը», որը վերջին 20 տարիներին առաջին անգամ է իրավունք ստանում վիճարկելու պատվավոր մրցանակը: Իսկ ահա «Չելսին» 2-րդ տարին անընդմեջ չեմպիոնների լիգայից դուրս է մնում կիսաեզրափակիչ փուլից: Անցյալ տարի լոնդոնցիները կիսաեզրափակիչում զիջել էին «Մոնակոյին»:

Խորհրդանշական է, որ հաջողության առթիվ իր գործընկերոջն առաջինը շնորհավորեց «Չելսիի» գլխավոր մարզիչ Ժոզե Մոուրինյուն. «Վրդովված եմ խաղի արդյունքից, սակայն սա ֆուտբոլ է, թիմերից մեկը պետք է ճանապարհը զիջեր մյուսին: Հպարտանում եմ իմ սաներով, իսկ «Լիվերպուլին» ամբողջ սրտով մաղթում եմ նվաճել չեմպիոնների գավաթը»:

Ռաֆայել Բենիտեսն էլ արժանին է մատուցել մրցակցին եւ թիմի երկրպագուներին. «Մեր ֆուտբոլիստները հաղթեցին այնպիսի ֆանտաստիկ մի թիմի, ինչպիսին «Չելսին» է: Շնորհակալ եմ մեր երկրպագուներից, որոնք ողջ խաղի ընթացքում մեզ հիանալի կերպով աջակցում էին: Հաղթանակը մեզ դժվարությամբ տրվեց»: Երեկ ուշ երեկոյան «Էյնդհովենի» եւ «Միլանի» մրցավեճում վճռվեց եզրափակիչի 2-րդ ուղեգրի բախտը:

ՈՒԵՖԱ-ն խրախուսում է սեփական կադրերի պատրաստումը

Տալլինում անցկացված ՈՒԵՖԱ-ի կոնգրեսը հաստատել է սեփական կադրերին վերաբերող որոշումը, որը կարող է իրոք հեղափոխական ազդեցություն ունենալ եվրոպական ֆուտբոլում: Այդ որոշումը պետք է խթանի ակումբների կողմից սեփական կադրերի պատրաստման գործընթացին, ինչն ի վերջո պետք է նպաստի ազգային հավաքականների ուժեղացմանը:

Ըստ նոր կարգի, սկսած 2006/07 թթ. մրցաշրջանից եվրագավաթների մասնակից թիմերի 25 հոգուց բաղկացած հայտում ընդգրկված ֆուտբոլիստներից նվազագույնը չորսը պետք է լինեն սեփական կադրեր: Հաջորդ մրցաշրջանում սեփական կադրերի նվազագույն քանակը պետք է լինի վեցը, իսկ 2008/09 թթ. մրցաշրջանում՝ 8-ը: Սեփական կադր են համարվում 15-21 տարեկանում տվյալ ակումբում 3 տարի հանդես եկած ֆուտբոլիստները, ինչպես նաեւ ազգային նույն ֆեդերացիայի տարբեր թիմերում նույնպիսի տարիքային ժամկետում կրկին 3 տարի խաղացած ֆուտբոլիստները: Ընդ որում, հայտում վերջիններիս քանակը չպետք է գերազանցի պահանջվող սեփական կադրերի ընդհանուր թվի կեսը:

Հետաքրքրական է, որ ՈՒԵՖԱ-ն ակումբի նկատմամբ ոչ մի պատժամիջոց չի կիրառելու, եթե եվրագավաթի մասնակցության հայտում նշված չեն սեփական կադրերը: Այդ դեպքում պարզապես 25 ֆուտբոլիստի փոխարեն թիմն իրավունք ունի հայտավորելու առաջին տարում 21, հաջորդ մրցաշրջաններում՝ 19 եւ 17 խաղացողի: Բնական է, որ նման սահմանափակումը կստիպի թիմերին մտածելու սեփական կադրերի պատրաստման մասին:

Հարկ է ուշադրություն դարձնել այն փաստի վրա, որ սեփական կադրերի հարցում ֆուտբոլիստի ազգությունը նշանակություն չունի: Օրինակ՝ Կառլ Լոմբեն ու Աղուլա Բետեն, որոնք արդեն 3 մրցաշրջան հանդես են գալիս «Ֆյունիկում», համարվում են այդ ակումբի սեփական կադրերը: ՈՒԵՖԱ-ն առաջարկել է վերը նշված սահմանափակումները կիրառել նաեւ ազգային առաջնություններում:

Ֆրանսիայում 9-րդ մարզիչը պաշտոնանկ արվեց

Ֆրանսիայի ընթացիկ առաջնությունում յուրօրինակ ռեկորդ գրանցվեց: Մրցաշրջանի ընթացքում պաշտոնանկ արվեց 9-րդ մարզիչը: Հերթական «զոհը» «Նիցցայի» 51-ամյա մարզիչ Հերնոտ Ռոոն է, որը թիմը գլխավորում էր 2002 թ. հուլիսից եւ մինչեւ 2007 թ. պայմանագիր ուներ ակումբի հետ: Գերմանացի մասնագետը «Նիցցայում» աշխատելու ընթացքում թիմին առաջին դիվիզիոնի ուղեգիր է պարգեւել: Վերջին 3 մրցաշրջաններում «Նիցցան» բավական որակյալ խաղ էր ցուցադրում: Սակայն ընթացիկ մրցաշրջանում թիմն անհաջող է հանդես գալիս: ՊՍԺ-ից կրած պարտությունից հետո թիմը հայտնվեց վտանգավոր գոտում: Ակումբի ղեկավարությունը վճռեց նրան պաշտոնանկ անել: Այժմ թիմը գլխավորում է 44-ամյա Ժերար Բյուշեն, որն աշխատում էր փոխարինող կազմի հետ: Նա նախկինում հանդես է եկել «Նիցցայում», ինչպես նաեւ 2 խաղ է անցկացրել Ֆրանսիայի ազգային հավաքականում:

Հայ ձյուդոիստներին լուրջ փորձություններ են սպասում

Մայիսը հայ ձյուդոիստների համար միջազգային խոշոր մրցաշարերի մասնակցության եռուն շրջան կլինի: Մայիսի 19-22-ը հոլանդական Ռոտերդամ քաղաքում կկայանա ձյուդոյի մեծահասակների Եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Պատասխանատու այդ ստուգատեսին պատշաճ ձեւով նախապատրաստվելու նպատակով հանրապետության ձյուդոյի հավաքականը մարզաձեւի անվանի վարպետ, համամիութենական սպարտակիադաների կրկնակի մրցանակակիր Գագիկ Աղամալյանի գլխավորությամբ Բորժոմում համատեղ մարզումներ է անցկացնում Վրաստանի ընտրանու հետ, որի կազմում ընդգրկված են մի շարք տիտղոսակիր մարզիկներ: Մեր հավաքականում ուսումնամարզական հավաքին մասնակցում են 10 ձյուդոիստներ: Բորժոմից վերադառնալով, մեր հավաքականը մարզումները կշարունակի Երեւանում, որտեղից էլ կմեկնի մրցավայր:

Հայաստանի երիտասարդական հավաքականն էլ երեկ հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Տիգրան Բաբայանի գլխավորությամբ մեկնեց Կիեւ՝ միջազգային մրցաշարի: Մեր թիմի կազմում մրցասպարեզ դուրս կգա 6 մարզիկ: Շուտով մեր պատանի ձյուդոիստներն էլ քննություն կհանձնեն: Մայիսի 6-ին Ռուսաստանի Տվեր քաղաքում անցկացվելիք միջազգային մրցաշարում Հայաստանը կներկայացնեն 7 ձյուդոիստներ, որոնց գործողությունները կղեկավարի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Մարտին Սարգսյանը: Ձյուդոյի հանրապետական ֆեդերացիայի որոշմամբ այսուհետ միջազգային խոշոր մրցաշարերից հետո մեր ձյուդոիստները չորսօրյա համատեղ մարզումներ կանցկացնեն, ինչը հնարավորություն կտա հարստացնելու մարզիկների մրցափորձը:

Շումախերն ու Ալոնսոն գերազանցեցին Մարադոնային

Սան Մարինոյում բարեգործական հանդիպում անցկացրին տեղի «Ջերվիան» եւ «Ֆորմուլա-1» ավտոմրցավազքին մասնակցող ավտոմրցարշավորդներից կազմավորված թիմը: «Ջերվիայի» կազմում հանդիպմանը մասնակցեց Դիեգո Մարադոնայի որդին՝ կրտսեր Դիեգոն: «Ֆորմուլա-1»-ի թիմում արդյունավետ խաղով աչքի ընկավ «Ռենոյի» ավտոմրցարշավորդ իտալացի Ջանկառլո Ֆիզիկելան՝ դառնալով հեթ-տրիկի հեղինակ: Միխայել Շումախերն իր օգտին գրանցեց 2 գոլ, մեկ գնդակ էլ խփեց աշխարհի ներկայիս առաջնության առաջատար, իսպանացի Ֆեռնանդո Ալոնսոն: Խաղն ավարտվել է «Ֆորմուլա-1» թիմի հաղթանակով՝ 9-8: Հանդիպմանը ներկա է գտնվել 4200 հանդիսական, իսկ ընդհանուր հասույթը կազմել է 20 հազար եվրո:

Ֆուտբոլիստների ընտրյալը Ջոն Թերին է

Լոնդոնի «Չելսիի» ավագ Ջոն Թերին Անգլիայի պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների ընկերակցության հարցման արդյունքներով ճանաչվել է երկրի այս տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ: 1974 թ. խաղարկվող այդ մրցանակի հավակնորդների թվում էին նաեւ Թերիի թիմակիցներ Ֆրենկ Լեմպարդն ու Պետեր Չեխը, ինչպես նաեւ անցյալ տարվա դափնեկիր Թյերի Անրին («Արսենալ»), լիվերպուլցի Սթիվեն Ջերարդը եւ Էնդրյու Ջոնսոնը («Քրիստալ Պելաս»): 2-րդ տեղը գրավեց Լեմպարդը, 3-րդը Թյերի Անրին էր:

Թերին «Չելսիի» առաջին ֆուտբոլիստն է, որ արժանանում է նման մրցանակի: Նա նաեւ առաջին պաշտպանն է սկսած 1993 թ.-ից, ում խաղը բարձր են գնահատել պրեմիեր լիգայի ֆուտբոլիստները: Մինչ այդ պաշտպաններից Անգլիայի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչմանն էր արժանացել Փոլ Մակգրաթը: Նշենք նաեւ, որ վերջին տարիներին երկրի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչմանն էին արժանանում լեգեոներները: Վերջին անգամ մրցանակը անգլիացի ֆուտբոլիստ Թեդի Շերինգհեմին էր հանձնվել 2001 թ.:

25-ամյա Թերին «Չելսիի» ֆուտբոլային դպրոցի սան է: Նա թիմի կազմում նորամուտը նշել է 1998 թ.՝ 18 տարեկանում, երբ «Չելսին» ղեկավարում էր իտալացի Ջանլուկա Վիալին: Պատանի ֆուտբոլիստին այն ժամանակ չհաջողվեց ամրապնդվել թիմի հիմնական կազմում: Եվ միայն Կլաուդիո Ռանյերիի օրոք սկսեցին Թերիին վստահել: 2003 թ. նույնիսկ վնասվածքի պատճառով հարկադիր չորսամյա պարապուրդը չազդեց մասնագետների կարծիքի վրա, որոնք նրան լավագույնների շարքին էին դասել:

Անցյալ տարի, երբ ակումբի սեփականատեր դարձավ Ռոման Աբրամովիչը, Թերին թիմի ավագի 2-րդ թեկնածուն էր ֆրանսիացի Մարսել Դեսայիից հետո: Այդ ժամանակ էլ նա հրավիրվեց Անգլիայի ազգային հավաքական: Ներկայում Թերին «Չելսիի» առաջատար ֆուտբոլիստներից է: Նա հետեւյալ կերպ է մեկնաբանել մրցույթում հաղթող ճանաչվելու փաստը. «Անկասկած, յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի համար էլ մեծ պատիվ է նման մրցանակի արժանանալը, մանավանդ որ ընտրությունը կատարում են պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստները: Պետեր Չեխի, Ֆրենկ Լեմպարդի եւ ինձ համար շատ կարեւոր էր, որ մրցանակին արժանանար մեր եռյակից որեւէ մեկը: Դա եւս ընթացիկ մրցաշրջանում «Չելսիի» գերազանցության ապացույց կլիներ: Ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել իմ խաղընկերներին, որոնք խաղադաշտում ամեն կերպ աջակցում են ինձ»:

«Մանչեսթեր յունայթեդի» 19-ամյա հարձակվող Ուեյն Ռունին ճանաչվել է Անգլիայի լավագույն երիտասարդ ֆուտբոլիստը: Մրցանակի համար պայքարում նա գերազանցեց իր թիմակից Քրիստիան Ռոնալդուին, Ժերմեն Դեֆոյին («Տոտենհեմ»), Արիեն Ռոբենին («Չելսի»), Ստյուարտ Դաունինգին («Միդլսբրո»), Շոն Ռայթ-Ֆիլիպսին («Մանչեսթեր սիթի»):

Որոշվել է նաեւ տարվա խորհրդանշական հավաքականը. դարպասապահ Պետեր Չեխ («Չելսի»), պաշտպաններ՝ Գարի Նեւիլ, Ռիո Ֆերդինանդ (երկուսն էլ՝ «Մանչեսթեր յունայթեդ»), Ջոն Թերի («Չելսի»), Էշլի Կոուլ («Արսենալ»), կիսապաշտպաններ՝ Արիեն Ռոբեն, Ֆրենկ Լեմպարդ (երկուսն էլ՝ «Չելսի»), Շոն Ռայթ-Ֆիլիպս («Մանչեսթեր սիթի»), Սթիվեն Ջերարդ («Լիվերպուլ»), հարձակվողներ՝ Թյերի Անրի («Արսենալ»), Էնդրյու Ջոնսոն («Քրիստալ Պելաս»):

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Զանազան

ՄԱՀՄԵԴԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՀԱՅԵՐ

Հեմշիլներին կարտաքսե՞ն Կրասնոդարի երկրամասից

Մահմեդականացված համշենահայության՝ հեմշիլների ճակատագրով լուրջ մտահոգություն է հայտնել Հայաստանում գործող «Համշեն» հասարակական հայրենակցական կազմակերպությունը: «Համշենի» նախագահ Իվան Կրբաշյանը Կրասնոդարում լույս տեսնող «Երկրամաս» թերթին ասել է, որ արդեն 4-րդ անգամ երկրամասի համապատասխան իշխանությունները հրաժարվում են գրանցել մահմեդականություն ընդունած հայերի «Հեմշիլներ» մշակութային միությունը: Կրբաշյանը կարծիք է հայտնել, որ հեմշիլների կազմակերպությունը չգրանցելու հիմնական պատճառը նրանց կրոնական պատկանելությունն է: Գաղտնիք չէ, որ Միգրացիայի միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչները, որոնք իրականացնում են Կրասնոդարի երկրամասից մեսխեթցի թուրքերի վերաբնակեցումը, ԱՄՆ-ում արդեն խոսում են կումանցի բարբառով խոսող քրդերին եւ հեմշիլներին Մ. Նահանգներում վերաբնակեցնելու մասին: 17-րդ դարի կեսերին Արեւմտյան Հայաստանի Համշենի շրջանի հայերը զանգվածային կարգով մահմեդականացվեցին, ձեւավորվեց էթնոկրոնական խումբ, որն իրեն համարում էր հեմշիլ եւ խոսում հայերենի համշենյան բարբառով: 20-րդ դարի 20-ական թթ. Աջարիայում բնակվում էին շուրջ 600 մահմեդական հայեր: 1944 թ. հեմշիլները մեսխեթցի թուրքերի եւ քրդերի հետ աքսորվեցին Կիրգիզիա եւ Ղազախստան: 70-ական թթ. նրանց մի մասը բնակություն հաստատեց Կրասնոդարի երկրամասում, եւ այսօր էլ շուրջ 1000 մահմեդական համշենահայեր բնակվում են երկրամասի Ապշերոնի, Բելորեչենսկի եւ մի քանի այլ շրջաններում:

Որո՞նք են ամենատարածված հարկային իրավախախտումները

Հարկային ամենատարածված իրավախախտումը հայտարարագիրը հարկային մարմիններին չներկայացնելն է: Այս տարվա առաջին եռամսյակում այդ դեպքերը կազմել են ընդհանուր իրավախախտումների 51 տոկոսը: Այս մասին երեկ հայտնեց հարկային ծառայության պետի տեղակալ Արթուր Օսիկյանը: Նա նշեց, որ հաջորդը հարկային տեսչությունում հաշվառման չկանգնելն ու հաշվապահական հաշվառման կանոնների խախտումներն են, որոնք կազմել են 28 տոկոս: Հարկերից խուսափելու դեպքերը կազմել են 18 տոկոս: Շատ են նաեւ չձեւակերպված աշխատակիցներ պահելու դեպքերը: Այս առնչությամբ հարկային ծառայության պետի տեղակալը նշեց, որ յուրաքանչյուր թաքնված աշխատակցի հայտնաբերման դեպքում նախատեսված է 50 հազար դրամ տուգանք:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ այս տարվա առաջին եռամսյակում ծառայության հետաքննության բաժինը ստացել է հանցագործության հատկանիշներ պարունակող հարկային օրենսդրության խախտումների մասին 158 նյութեր, որոնցից 21-ը ուղարկվել է գլխավոր դատախազություն, իսկ 7-ի կապակցությամբ քրեական գործեր են հարուցվել:

Այն հարցին, թե հարկային հանցագործությունների մեջ որքա՞ն են կազմում խոշոր եւ միջին բիզնեսի ներկայացուցիչների բաժինները, Արթուր Օսիկյանը պատասխանեց, որ նման տարաբաժանում իրենք չեն կատարում: «Ազգի» հաջորդ հարցին, թե հարկային իրավախախտումներ կատարողների թվում ընդգրկվա՞ծ են 300 խոշոր հարկատուները, հարկային ծառայության պետը դժվարացավ հստակ պատասխանել, ասելով, որ վարչական իրավախախտումներ կատարածների մեջ հնարավոր է, որ դրանք լինեն, բայց հանցագործություններ կատարողների մեջ՝ ոչ:

Ա. Մ.

Պատվել են վետերաններին

«Ֆիլիպ Մորիս» ընկերության Հայաստանի ներկայացուցչությունը երեկ 2-րդ համաշխարհային պատերազմի հայ վետերանների պատվին ճաշկերույթ էր կազմակերպել «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում: Սակայն դա հաղթանակի 60-ամյակի կապակցությամբ ընկերության կազմակերպած միակ եւ ամենակարեւոր միջոցառումը չէր:

Նախօրեին ընկերության Հայաստանի ներկայացուցչությունը 6 մլն դրամի օգնություն էր տրամադրել պատերազմի 300 վետերաններին, նրանցից յուրաքանչյուրին տալով 15 հազար դրամի ստացական անհրաժեշտ գնումներ կատարելու համար:

Վետերաններից յուրաքանչյուրի համար նաեւ 5 հազար դրամի չափով էլեկտրաէներգիայի կանխավճար է վճարվել: 2001 թ.-ից «Ֆիլիպ Մորիսը» մշտապես աջակցել է պատերազմի 400 վետերանների՝ նրանց տարբեր կարգի օգնություն ցուցաբերելով:

Ա. Մ.

Վաշինգտոնը Թուրքիայից պահանջել է ...

1-ին էջից

Ապրիլի 10-ին Էրդողանը Քոչարյանին հղած նամակում առաջարկել էր «պատմաբաններից եւ այլ փորձագետներից ստեղծել մի խումբ, որն անցյալի դեպքերն ու զարգացումները կուսումնասիրի ոչ միայն Հայաստանի եւ Թուրքիայի, այլեւ երրորդ երկրների արխիվներում եւ ուսումնասիրությունների արդյունքների մասին կտեղեկացնի միջազգային հանրությանը»: Հայաստանի նախագահը պատասխան նամակում նկատել էր, որ «մենք իրավասու չենք դա լիազորել պատմաբաններին, ուստի առաջարկել եւ կրկին առաջարկում ենք առանց նախապայմանների երկու երկրների միջեւ հաստատել բնական հարաբերություններ»:

«Ինչո՞ւ չանել երկուսն էլ միաժամանակ: Մենք հույս ունենք, որ այս գործընթացը շարունակություն կունենա: Սպիտակ տունը խիստ շահագրգռված է Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջպետական կապերի վերականգնման եւ հաստատման հարցում», ասել է Լորա Քենեդին Անկարայում:

Ավելի վաղ թուրքական «Զաման» եւ «Ռադիկալ» օրաթերթերը, վկայակոչելով դիվանագիտական աղբյուրներ, հաղորդել էին, որ մայիսի 16-17-ը Վարշավայում կայանալիք եվրոխորհրդի գագաթաժողովի շրջանակներում հավանաբար տեղի կունենա Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի հանդիպումը: Պաշտոնական Երեւանը նշում է, որ «առայժմ նման հանդիպման որեւէ պայմանավորվածություն չկա»:

«Ծովում եւ խորհրդարանում ապավինում եմ Աստծո ողորմածությանը»

1-ին էջից

Համենայն դեպս, Էրդողան-Շրյոդեր հանդիպմանը քննարկվել են ԵՄ-Թուրքիա հարաբերություններին, ԵՄ-ի հետ ներդաշնակության շրջանակներում Թուրքիայում իրականացվող բարեփոխումներին, Կիպրոսի հիմնահարցին, Կ. Պոլսո հույն հոգեւոր ճեմարանի վերաբացմանն ու գերմանաբնակ թուրքերի երկքաղաքացիությանն առնչվող հարցեր:

Հանդիպմանը քննարկվել է նաեւ «ցեղասպանության հայկական պնդումների» հարցը: Վարչապետ Էրդողանը նկատի ունենալով Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի հնարավոր մուտքը գերմանական խորհրդարանի օրակարգ, Շրյոդերին ասել էր, որ գերմանացի որոշ պատգամավորներ առանց իմանալու իրադարձությունների մասին ճշմարտությունը, քայլեր են կատարում, որոնք վշտացնում են Թուրքիային:

Շրյոդերն Էրդողանի խոսքերին պատասխանել է հիշեցնելով գերմանական հետեւյալ ասացվածքը. «Բաց ծովում եւ խորհրդարանում պետք է ապավինել Աստծո ողորմածությանը»: Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի առնչությամբ Էրդողանի մտավախությունների եւ դրանց Շրյոդերի արձագանքի առնչությամբ ուշագրավ է հանդիպման ավարտին հրավիրված մամուլի ասուլիսը, որի առանձին մանրամասներ մայիսի 4-ին հեռարձակվել են թուրքական հանրային հեռուստատեսության էկրանից:

Ըստ հաղորդման, Էրդողանը լրագրողներին ասել է. «Կանցլերին հայտնեցի մեր մտահոգությունները քրիստոնեա-դեմոկրատների մշակած «Ախոռի եւ կոտորածների 90-րդ տարելիցի հիշատակումը. Գերմանիան պետք է նպաստի թուրքերի եւ հայերի հաշտեցմանը» խորագրով բանաձեւի առնչությամբ, որը վերջին շրջանում է հայտնվել մեր օրակարգում եւ պարունակում է երկու երկրների հարաբերություններին վնասող հատկանիշներ»:

Կանցլեր Շրյոդերը թուրք լրագրողների հարցին պատասխանել է, որ Հայոց ցեղասպանության հարցում կարելի է ներգրավել գերմանացի գիտնականներին, եւ պատրաստակամություն է հայտնել բացելու արխիվները: Շրյոդերն, ըստ թուրքական հանրային հեռուստատեսության, Հայաստանին կոչ է արել դրական մոտեցում ցուցաբերել համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու Թուրքիայի առաջարկին:

Այս ընթացքում Հույն ուղղափառ եկեղեցուն վերաբերող Թուրքիայում առկա խնդիրների առնչությամբ գերմանական մամուլը Էրդողանին մեղադրել է թուրք ազգայնամոլների դիրքերն անցնելու մեջ եւ ընդգծել. «Ստեղծված իրավիճակում կարելի է հասկանալ Էրդողանի լարվածությունը: Սակայն վարչապետն արտահայտում է այնպիսի մտածելակերպ, որն անհապաղ պետք է փոփոխության ենթարկվի»:

Նույն օրը Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերին ընդունել է Թուրքիայի նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը: Այցը դեռեւս նոր է ավարտվել: Դա նշանակում է, որ արդյունքներն ամփոփված չեն: Առաջիկա օրերին ի հայտ կգան այցի նոր մանրամասներ, որոնք մեզ հնարավորություն կտան ավելի հստակ պատկերացում կազմելու ե՛ւ Շրյոդերի այցի արդյունքների, ե՛ւ թուրք-գերմանական հարաբերությունների ընթացքի մասին:

ՇՈՒՐՋ 50 ՅՈՂ ԵՎ 100 ՎԻՐԱՎՈՐ

Հակաքրդական խոշոր ահաբեկչություն Իրաքում

Իրաքի հյուսիսում՝ առավելապես քրդաբնակ Էրբիլ քաղաքում երեկ առավոտյան հուժկու պայթյուն է որոտացել ոստիկանական տեղամասի մոտ: CNN հեռուստաընկերությունը նշում է, որ պայթյունը տեղի է ունեցել իրաքյան ոստիկանության նորակոչիկների խմբի մեջ:

Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, գրոհայինների թիրախը, սակայն, եղել են ոչ թե նորակոչիկները, այլ Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության տեղական բաժանմունքը, որը նույն շենքում է, ինչ ոստիկանների հավաքագրման կենտրոնը: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, կան վեց տասնյակ զոհեր եւ 120 վիրավորներ: Մինչդեռ Ֆրանսպրեսը, նահանգապետ Նաուզադ Հադիի խոսքերը վկայակոչելով, հաղորդում է 45 զոհի եւ 95 վիրավորի մասին:

Ամեն դեպքում սա խոշորագույն ահաբեկչություն է փետրվարի 28-ից ի վեր, երբ Հիլլա քաղաքում ոստիկանների եւ ազգային գվարդիականների ամբոխի մեջ ականված ավտոմեքենայի պայթյունից զոհվել էին 125 եւ վիրավորվել 130 անձինք:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ պայթյունն իրականացրել է ոստիկանության նորակոչիկների խմբին միացած մահապարտ ահաբեկիչը: Էրբիլը համարվում է Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության ոստանը: ՔԺԿ-ն Իրաքի հյուսիսային շրջանները վերահսկող քրդական երկու կուսակցություններից մեկն է:

Իրաքի հանրային հեռուստատեսությունն անմիջապես ընդհատել է խորհրդարանի նստաշրջանի աշխատանքի հեռարձակումը, որպեսզի ցուցադրի ահաբեկչության հետեւանքները:

Սա նաեւ վերջին օրերին իրականացված երկրորդ խոշոր հակաքրդական ահաբեկչությունն է: Կիրակի երեկոյան Մոսուլից 80 կմ արեւմուտք գտնվող Թալ Աֆար քաղաքում ՔԺԿ առաջնորդներից մեկի թաղման արարողության ժամանակ ականված ավտոմեքենայի պայթյունից զոհվել էին 25 եւ վիրավորվել 30 անձինք:

Էրբիլի նահանգապետ Նաուզադ Հադին Ֆրանսպրեսի թղթակցին ասել է, որ քրդերը չեն վախենում ահաբեկչություններից եւ կշարունակեն ահաբեկիչների դեմ պայքարել «մինչեւ վերջ»:

Պ. Ք.

INVITATION TO BID

ITB LTA 4-2004

Date: May 5, 2005

UNDP Armenia intends to sign a Long Term Agreement for Procurement of Fuel and hereby solicits the bids from qualified suppliers.

Interested companies may obtain further information and the full set of tender documents at the following address:

Name of Office: UNDP Armenia Country Office
Address: 14 Petros Adamyan St., Yerevan, 375010, Armenia
Telephone & Fax: Tel.: +37410 566073 ext. 126, Fax: +37410 543811
Contact Person: Mr. Levon Hovsepyan

Bids must be delivered to the above office on or before 15:00, May 18, 2005. Late bids shall be rejected.

UNDP Armenia Country Office,
14 Petros Adamyan Str., Yerevan, Armenia

UNDP Armenia

For software development, graphic and web design companies or individuals

www.bizet.bz

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

ՍՊԸ գրոյական վիճակում:

Տեղեկությունների համար զանգահարել

(09) 40-79-94, 58-29-60:

Լուծարվում է

«Լեւ-Գար ֆինանսինգ» ՓԲԸ-ն գրանցված ՀՀ ձեռնարկությունների պետռեգիստրում 12.07.1995 թ. վկայական 013546, գրանցման N 282.070.01154: Պարտատերերը երկամսյա ժամկետում դիմեն Երեւան, Բուսաբանական 6:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 05.05.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	443.94	439.50	448.40
EUR	1	ԵՎՐՈ	575.04	571.60	578.50
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	15.98	15.00	16.90

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 04. 05. 2005 Գինը՝ 100 դրամ